OPPORTUN

OPENBAAR MINISTERIE JAARGANG 12 NUMMER 10 DECEMBER 2006

‘Buit klachten uit’

Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer pleit voor lerend OM

Discriminatiezaken in de lift

Sandro Lefevre, best geklede man van het OM

10

Inhoud

OPPORTUUN

TIJDSCHRIFT VOOR HET OPENBAAR MINISTERIE

Verschijningsdatum volgend nummer:
4 januari 2007.
Opportuun is het tijdschrift van en voor het Openbaar Ministerie. Het blad wordt gratis verstrekt aan de medewerkers van het OM en andere geïnteresseerden. Het blad verschijnt tien keer per jaar.
De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud van het blad. Aan de in Opportuun verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan.

Suggesties, opmerkingen, artikelen:
Bel of mail de eindredacteur.

Eindredactie:
Pieter Vermaas, 070 – 3399840 of p.vermaas@om.nl.

Redactieadres:
Voorlichtingsdienst OM, Parket-Generaal, kamer 423, Prins Clauslaan 16, Postbus 20305, 2500 EH Den Haag. Telefoon: 070 – 3399840.

Abonnementenadministratie:
070 - 3399823. Wijzigingen? Stuur de adreswikkel met de aangebrachte wijzigingen naar het redactieadres, of mail de wijzigingen naar opportuun@om.nl.

Redactieraad:
Ryan Lievaart, Heleen Rutgers, Hans Wesselink, Marcel Wolters.

Vaste medewerkers:
Lianne Bertens, Linda Bregman, Thea van der Geest, Mirelle Herlfterkamp, Anne Hoeksema, Angela Kaptein, Josine ten Kate, Michael Nieuwenhuis, Koos Spee.

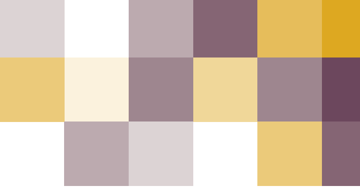
Aan dit nummer werkten verder mee:
Bertine van Bavel, Jan-Willem Grimbergen, Olga Hoekstra, Juriaan Simonis.

Foto omslag:
Gerhard van Roon

Ontwerp:
Fabrique BV, Delft

Druk:
Zijlstra Drukwerk, Rijswijk

Oplage:
7.100

Illustratie: Sjaak Klunder

'Voorkom trial by media'

Advocaten en officieren bespreken omgang met elkaar

Een vuile oorlog tussen advocaten en officieren? Weinig van te merken tijdens de bijeenkomst "Polarisatie anno 2006", georganiseerd door de Nederlandse Orde van Advocaten en het College van Procureurs-Generaal. 'Goed dat onze dilemma's hier aan de orde komen; laten we dit elke twee jaar organiseren.'

'Voor krantenlezers die koppen zien over een "vuile oorlog" tussen advocatuur en OM, moet dit een bijna onvoorstelbare bijeenkomst zijn: beren en tijgers die samen in een kooi zitten.' Dat zei procureur-generaal Harm Brouwer tijdens de 8 november in Utrecht gehouden "Polarisatie anno 2006", een bijeenkomst over de verhoudingen tussen de leden van het OM en advocaten. Brouwer noemde het een belangwekkende dag. Ook Els Unger, algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten onderstreepte het belang van verbetering van de onderlinge communicatie. 'Polarisatie zal na vandaag niet over zijn, maar waar spanning tussen advocaten en officieren escaleert, moeten de verhoudingen worden genormaliseerd.'

Het aantal incidenten tussen de beroepsgroepen is gegroeid, stelden stafpleiters en aanklagers tot hun spijt vast. Op dit moment zijn de verhoudingen – in sommige arrondissementen – slechter dan ze in 1999 waren, toen advocatuur en OM (samen met rechters) ook al een Polarisatiebijeenkomst hielden. De kiem van die polarisatie zou in de jaren tachtig zijn gelegd tijdens de komst van de georganiseerde misdaad in Nederland. In dat klimaat ergerde menig officier zich eraan dat advocaten wel eens op de persoon speelden of dat dossiers werden verstrekt aan de pers. En stoorde het advocaten anderzijds enorm dat hun beroepsgroep zonder enig bewijs door politie en justitie werden afgeschilderd als hulpje van de georganiseerde misdaad,

die als geheimhouders handig waren in het witwassen van zwart geld.

Partijdig

Tijdens de bijeenkomst, die onder voorzitterschap stond van advocaat Taru Spronken, discussieerden officieren en advocaten aan de hand van toespraken, stellingen en casussen. Op menig punt was er begrip voor de positie van de andere beroepsgroep.
Een strafrechtadvocaat die cliënten ook buiten de strafzaak om adviseert of met hen dineert? In het algemeen geen probleem, lieten advocaten én officieren weten.
Terughoudend omgaan met de media door OM en advocatuur? Ja, meenden de aanwezigen bijna unaniem, met de kanttekening dat "terughoudend" iets anders is dan "helemaal niet". Bij het OM is begrip voor de advocaten die op dit terrein toch het belang van hun cliënt voorop stellen. Immers, daar waar het OM een onafhankelijke procespartij moet zijn - gepositioneerd als onderdeel van de rechterlijke macht in een inquisitoir stelsel - daar kan, nee móet de advocaat per definitie partijdig zijn, inclusief het soms bespelen van media.

En dat het OM bij verkeerde beelden in de media probeert recht te zetten met een wat assertiever communicatiebeleid, doet de strafpleiters tijdens 'Polarisatie anno 2006' ook niet massaal in toorn ontsteken.

Hoofdofficier en deken

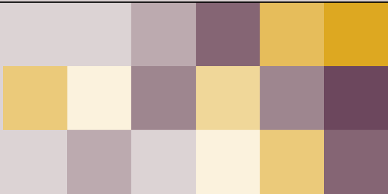
Maar toch, hoe voorkom je dat fair play tussen advocaten en officieren te vaak verwordt tot spelbederf?
Allereerst door met elkaar te communiceren en elkaars positie beter te kennen, concluderden officieren en advocaten eensgezind. De beroepsgroepen vonden elkaar in de afspraak om eens in de twee, drie jaar een soortgelijke bijeenkomst te houden, waarbij de ethische en vakinhoudelijke dilemma's met elkaar gedeeld worden.
Als het OM in een zaak een persbericht laat uitgaan doet het er goed aan om vooraf de betrokken advocaat te informeren. Trial by media, een "wapenwedloop" buiten de rechtszaal moet worden voorkomen. De NOvA heeft het goede voorbeeld willen geven met een aanscherping van regel 10 van de Gedragsregels. Daarin staat dat, uitzonderingen daargelaten, processtukken alleen in de rechtszaal thuishoren.

Ten tweede door de kennis van elkaars positie te vergroten. 'Ik ben er groot voorstander van,' zei procureur-generaal Harm Brouwer, 'de buitenstage in de Raio-opleiding in de advocatuur door te brengen.'
Voor advocaten is nogal eens onduidelijk hoe een hoofdofficier of hoofdadvocaat-generaal omgaat met officieren die van vuil spel beticht worden. Daar waar de (tuchtrechtelijke) relatie tussen de deken en de advocaat duidelijk omschreven is, is het materiele toetsingkader tussen de hoofdofficier en een officier onzichtbaar, zo zegt de advocatuur. Al is de keerzijde wel dat de deken minder snel kan ingrijpen tegen advocaten dan dat de hoofdofficier dat kan tegen een officier, omdat die laatsten een gezags- en arbeidsrechtelijke relatie ten opzichte van elkaar hebben.
Daartegenover staat dat algemeen deken van de NOvA Els Unger zich weer gecharmeerd toonde van de OM-inspanningen op het gebied van intervisie: 'Daar werken wij nu ook aan; misschien kunnen we van jullie leren.'

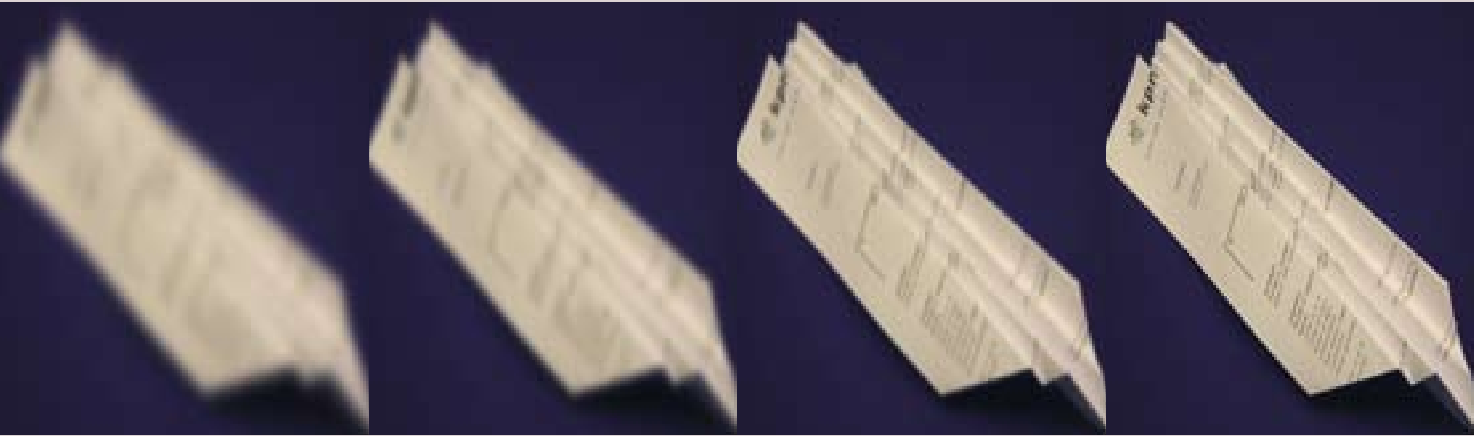
Een regelmatig informeel overleg tussen de hoofdofficier en de deken zou in alle arrondissementen plaats moeten vinden, meende het College van PG's en de NOvA. Daarin kunnen concrete klachten besproken worden over strafpleiters en aanklagers. Waar dat overleg nu nog niet plaatsvindt, willen College en NOvA dat stimuleren. Maar waarom wachten tot twistpunten geëscaleerd zijn tot formele klachten, vinden OM en advocatuur. Els Unger: 'Laten we inderdaad wat vaker de telefoon pakken, ook bij kleine punten.'

Tekst: Pieter Vermaas

'Misschien kunnen we van jullie leren'

WaarOM?

De helpdesk van het Landelijk Parket beantwoordt vragen over bijzondere opsporingsbevoegdheden, internet, telecom, DNA en internationale zaken.

Vraag 1: Opvragen passagierslijsten

In een mensensmokkelonderzoek is naar voren gekomen dat een aantal te smokkelen personen binnenkort per vliegtuig vanuit Nederland naar Engeland zal afreizen. Omdat het vermoeden bestaat dat deze personen begeleid zullen worden door een Nederlandse verdachte, is het van belang dat het opsporingsteam de beschikking krijgt over een lijst met namen van personen die met deze vlucht mee zullen gaan. Op grond van welke bevoegdheid kunnen passagierslijsten worden opgevraagd?

Antwoord:

Een passagierslijst omvat de identificerende gegevens (naam, adres, woonplaats, geboortedatum en geslacht) van een groep onbepaalde personen. In de toelichting op de Wet bevoegdheden vorderen van gegevens wordt aangegeven dat op grond van de bevoegdheid tot het vorderen van identificerende gegevens (artt. 126nc/126uc Sv) slechts identificerende gegevens kunnen worden gevorderd over een bepaalde persoon.
In dit geval zal dus gebruik gemaakt moeten worden van de bevoegdheid tot het vorderen van andere dan identificerende gegevens (artt. 126nd/126ud en/of 126ne/126ue Sv). Immers, op grond van deze bevoegdheid kunnen namelijk gegevens worden gevorderd over een groep van onbepaalde personen (zoals de passagiers van een vliegtuig, hotelgasten, werknemers of leerlingen).

Vraag 2: Het opvragen van telefoonrekeninggegevens

In een opsporingsonderzoek zouden wij de beschikking willen hebben over de gegevens die betrekking hebben op de telefoonrekening van een persoon die gebruik maakt van een mobiele telefoon. Op grond van welke wettelijke bepaling kunnen deze gegevens worden verkregen?

Antwoord:

Telefoonrekeninggegevens kunnen niet worden aangemerkt als verkeers- of gebruikersgegevens als bedoeld in de artt. 126n/126u resp. 126na/126ua Sv. Derhalve zal in dit geval de bevoegdheid ex art. 126ng Sv gebruikt moeten worden. Op grond van deze wettelijke bepaling kunnen van een aanbieder van een communicatiedienst gegevens worden gevorderd die niet kunnen worden verkregen op grond van de eerdergenoemde artikelen. Naast telefoonrekeninggegevens kunnen op grond van art. 126ng Sv ook gegevens worden gevorderd die bijvoorbeeld betrekking hebben op het opwaarderen van een prepaid telefoon.
Tekst: Michael Nieuwenhuis
De helpdesk is te bereiken op helpdesk-lexpo@rotarr.drp.minjus.nl

Handboek Discriminatie

Landelijk expertisecentrum biedt een denkraam voor vervolging

De aanpak van discriminatie is lastiger dan het lijkt. De zaken zijn juridisch ingewikkeld, de prioriteit tot nu toe laag en de kennis vanwege de grote roulatie onder discriminatieofficieren niet altijd up-to-date. Inmiddels zit de strijd tegen discriminatie in de lift. Het onlangs gepresenteerde Handboek Discriminatie ondersteunt daarbij.

'Wij schaffen zodra wij de mogelijkheid en de macht hebben de multiculturele samenleving af.' Die woorden leverden Hans Janmaat, voorzitter van de Centrum Democraten, destijds een veroordeling op. Tegenwoordig worden daar wel eens de wenkbrauwen bij gefronst: was het nu zo schokkend? Had de democratie, waarin ook de vrijheid van meningsuiting gewicht in de schaal legt, niet wat meer tegen een stootje moeten kunnen? Of neem 'Vol is vol'. Zou je zo'n uitspraak juist in Nederland niet met menig demografisch of verkeerskundig argument kunnen onderbouwen?

De zaak-Janmaat (HR, 18 mei 1999) is een van de vele zaken die worden genoemd in het onlangs gepresenteerde Handboek Discriminatie. Het boek is geschreven door beleidsmedewerker Gerdine Dankers en officier van justitie Paul Velleman. Beiden zijn werkzaam in het bij het arrondissementsparket Amsterdam ondergebrachte Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) dat parketten bij hun discriminatiezaken ondersteunt. De zaak tegen Hans Janmaat toont hoeveel nuances er liggen in de overweging of een uitspraak groepen mensen in diskrediet brengt, en daarmee beledigend en discriminerend is.

Zo op het oog lijkt het lastig om heldere lijnen te zien in discriminatie-jurisprudentie. De uitspraak van Janmaat was strafbaar. Een hitlergroet brengen is op zich niet strafbaar op grond van de discriminatieartikelen (want gebaren vallen niet onder de in art 137c Sr genoemde bestanddelen). En ook columnisten en gelovigen komen doorgaans weg met steviger uitspraken dan die van het type 'vol is vol'.
Maar die heldere lijnen biedt het recht wel degelijk, zeggen LECD-beleidsmedewerker Gerdine Dankers en officier Paul Velleman. In hun handboek lichten zij het beslisschema toe dat de Hoge Raad uiteen heeft gezet in het arrest-Herbig (HR 14 januari 2003, NJ 2003, 261). Officieren die moeten beoordelen of er sprake is van belediging van groepen mensen (art 137c Sr) kunnen de "driestappenmethode" toepassen. Allereerst beoordeel je of een uitlating naar zijn bewoordingen en samenhang groepen mensen in diskrediet brengt. Vervolgens weeg je de context waarin deze uitlating is gedaan. En tot slot bepaal je of een uitlating al dan niet onnodig grievend is.
De context van en het al dan niet onnodig grievende karakter van een uitlating kunnen het beledigende karakter van die uitlating wegnemen. Of juist versterken.
In de zaak-Janmaat (die overigens speelde voor het arrest-Herbig) maakte de context de uitlatingen strafbaar. De uitlatingen van de CD-voorzitter over het afschaffen van de multiculturele samenleving, waren gedaan tijdens een demonstratie waarop anderen uitlatingen deden als: 'Nederland voor de Nederlanders', 'Eigen volk eerst', 'Vol is vol'. Door de context van de demonstratie en de overige gedane uitlatingen beschouwde het hof destijds de uitlating als "te zijn gericht op de verwijdering van (leden van) etnische minderheden uit de Nederlandse samenleving." Daarmee maakte de context Janmaats uitlating strafbaar.
Uit jurisprudentie blijkt dat er drie varianten van context zijn op basis waarvan het beledigende karakter kan worden ontnomen: het maatschappelijk debat, de geloofsovertuiging en de artistieke expressie. De grenzen van wat maatschappelijk aanvaardbaar is hangen samen met de tijdgeest. 'Nu het "maatschappelijk debat" meer dan vroeger in de beoordeling wordt meegenomen, is het niet ondenkbaar,' weegt officier Paul Velleman zijn woorden zorgvuldig, 'dat Janmaat in de huidige tijd niet veroordeeld zou zijn voor zijn uitlating over het afschaffen van de multiculturele samenleving.'

Zoals miljoenen Nederlanders verstand van voetbal hebben, heeft ook iedereen de discriminatiewijsheid in pacht. Toch zou het Handboek Discriminatie, dat het nemen van vervolgingsbeslissingen ondersteunt, om een aantal redenen in een behoefte kunnen voorzien. Allereerst omdat discriminatiezaken juridisch ingewikkeld zijn en vele nuances moeten worden gewogen.
Een tweede probleem is dat de roulatie onder discriminatieofficieren hoog is, waardoor zij gemiddeld minder dan twee jaar deze zaken doen. 'Voor ons expertisecentrum betekent dat dat we steeds "verse" officieren voor ons krijgen,' zegt Velleman. 'Daar komt bij dat het type zaken weinig voorkomt. Sommige discriminatieofficieren in de parketten hebben per jaar slechts vier zaken.' Discrimatiezaken vormen soms een

Gerdine Dankers en Paul Velleman: 'Juridisch en maatschappelijk zijn het boeiende zaken.' *Foto: Kick Smeets Fotografie*

"restpost" die op het laatste moment wordt toebedeeld. Ze staan daarmee misschien laag binnen de rangorde van leuke zaken. Velleman: 'De zaken kennen geen bloedend slachtoffer, dus is er geen gloeiende haast bij. Maar het is juridisch én maatschappelijk een boeiend terrein. Als er een zaak in Amsterdam speelt, wordt de afdeling Communicatie veel gebeld en regent het Kamervragen.'

Het verkrijgen van politiecapaciteit voor discriminatiezaken is lastig, is de ervaring van het LECD. De politie vindt discriminatie erg, maar geweld erger. En ook de kennis van de politie schiet vaak te kort. Omdat een uitlating alleen beledigend is als de samenhang van de gebruikte woorden duidelijk is en de context in kaart is gebracht, moet dat alles blijken uit procesverbalen. 'Maar nu krijgen we wel eens twee zinnen toegefaxt van wat iemand in een blad heeft geroepen. Dan mis je de context.'
Gerdine Dankers noemt het voorbeeld van een politieman die een jongen aanhoudt vanwege het dragen van een bomberjack met een iron cross en een white power ketting. 'Maar cruciaal is waar die jongen liep, met wie, en wat hij erbij riep – dan krijg je de context van het beledigende karakter in beeld.'
Maar Velleman en Dankers steken geen zielig verhaal af. Ze constateren dat discriminatiezaken in de lift zitten. Dankers: 'Er ligt nu een convenant met de politie waarin die toezegt goed te registeren, twee keer per jaar een lijst met discriminatie-incidenten samen te stellen om die te bespreken met het OM, de Anti Discriminatie Bureaus en politie. Verder wijst de politie binnen de regiokorpsen "taakaccenthouders" aan.'
Binnen het OM ziet het LECD de aandacht evenzeer stijgen. Het OM-meerjarenbeleidsplan "Perspectief op 2010" noemt discriminatie expliciet als een van de thema's die de komende jaren meer prioriteit krijgen. Het OM dient alert te zijn op de bescherming van bevolkingsgroepen tegen discriminatie. In de nieuwe OM-structuur van Gebiedsgeorienteerde eenheden (GGE) komen er steunpunten discriminatie op de elf regioparketten.

Met de komst van het handboek kan het LECD parketten beter ondersteunen in de aanpak van discriminatiezaken. 'Niet omdat het handboek alle vragen beantwoordt,' zegt Gerdine Dankers. 'Maar het biedt wel een denkraam en een opsomming van het benodigde juridisch gereedschap.'
Iedere nieuwe zaak zal nieuwe facetten kennen, weet Paul Velleman. 'Daarom is het van belang dat je gevoel hebt voor verhoudingen in de samenleving.'
Tekst: Pieter Vermaas

Opportuniteit, internet en tenlasteleggen

Is het Handboek Discriminatie wel gebruiksvriendelijk, nu het bestaat uit meer dan 270 pagina's? Het LECD denkt van wel.
Wie "alles" over discriminatie wil lezen kan het handboek natuurlijk van begin tot eind lezen. Maar wie een specifieke vraag heeft kan ook het trefwoordenregister als ingang kiezen. Elk hoofdstuk bespreekt een van de discriminatieartikelen en kent daarbij een vaste opbouw. Eerst wordt de letterlijke tekst van het betreffende artikel gegeven. Na een korte inleiding worden dan alle bestanddelen van het artikel verduidelijkt. Hierbij komen ook allerlei voorbeelden naar voren en wordt verwezen naar jurisprudentie. Aparte hoofdstukken zijn gewijd aan opportuniteit, discriminatie & internet, tenlasteleggen en veelgebruikte verweren.

Subjectieve verkee rsonveiligheid

Geen harde cijfers, maar toch een verkeersonveilige situatie

Een mix van handhaving, voorlichting en infrastructurele maatregelen halveerde binnen arrondissement Zwolle-Lelystad het aantal verkeersovertredingen binnen de bebouwde kom. En verhoogde er het gevoel van verkeersveiligheid met een kwart. Met dit project Subjectieve Verkeersonveiligheid – een idee van landelijk verkeersofficier BVOM Koos Spee – wonnen politie en justitie de Overrijsselse Verkeersveiligheidsprijs.

Het unieke project heeft de Overijsselse Verkeersveiligheidsprijs in de categorie overheden gewonnen. Aad Durieux, verkeersofficier van parket Zwolle-Lelystad: ‘We zijn erg trots op het juryrapport, hier stond in dat het project met kop en schouders boven de andere projecten uitstak.’ De jury vond het project een absolute topper op het gebied van verkeersveiligheid, onder andere door het sterk innovatieve karakter, de overdraagbaarheid en effectiviteit. Er is daarom voor het eerst een uitzonderlijk hoog bedrag van 10.000 euro uitgekeerd. Van het prijzengeld zullen zeer waarschijnlijk fietshelmen voor jeugd in IJsselland worden aangeschaft.

Hoofdofficier parket Zwolle-Lelystad Arend Vast en korpschef Politie IJsselland Pieter-Jaap Aalbersberg nemen de Overijsselse Verkeersveiligheidsprijs in ontvangst.

Ruim acht jaar geleden is het BVOM gestart met de inzet van regionale verkeershandhavingsteams. Deze teams controleren op plaatsen waar relatief veel mensen de verkeersregels overtreden en waar dit leidt tot doden en gewonden in het verkeer. Hiermee heeft het BVOM allereerst de meest ernstige problemen aangepakt met als positief resultaat een dalend aantal verkeersdoden. ‘Daarnaast bestaan er situaties waar (nog) geen slachtoffers zijn gevallen, maar waar mensen het idee hebben dat het er onveilig is. Om aan klachten van burgers tegemoet te komen, is besloten om te beginnen met het project subjectieve verkeersonveiligheid,’ aldus Koos Spee.
Goed initiatief, maar is subjectieve verkeersonveiligheid eigenlijk wel een OM-taak? ‘Aansturen van de opsporing en vervolging is een primaire taak van het OM,’ zegt Spee. ‘In het verkeer gebeuren minder ongevallen als mensen zich beter aan de regels houden. Om die reden wordt er intensief gecontroleerd op de overtredingen die in het verkeer dagelijks leiden tot doden en gewonden. Dit zijn de zogenaamde speerpunten van de verkeershandhavingsteams (controles op gordel, helm, rood licht, snelheid en alcohol). Uiteraard speelt ook de “gevoelstemperatuur” een rol. Als mensen het gevoel hebben dat regels met voeten worden getreden terwijl hier niets aan wordt gedaan, doet dat afbreuk aan het rechtsgevoel van de burger. Gevoelens van verkeersonveiligheid worden vooraf overigens wel meetbaar gemaakt. Handhaving vindt alleen plaats als dit een bijdrage kan leveren aan de verkeersveiligheid.’

Klachtlocaties

Het prijswinnende project is in september 2004 van start gegaan in IJsselland. In deze regio was indertijd een groot aantal klachten van mensen bekend en bovendien was de politie voldoende toegerust om dit project grootschalig invulling te geven.
Dus de bovenste helft van de provincie Overijssel had de primeur. Tijdens de pilot was de vestiging van het arrondissementsparket Zwolle-Lelystad regievoerder en politie IJsselland uitvoerder. Binnen de tien gemeentes tellende regio IJsselland inventariseerden drie verkeersadviseurs de klachten van burgers over de verkeersonveilige locaties. Nu, twee jaar later, heeft bijvoorbeeld de gemeente Dalfsen geen klachtlocatie meer. De verkeersadviseurs koppelden de klachten terug aan de stuurgroep van de pilot. De stuurgroep bestaat uit Aad Durieux, verkeersofficier parket Zwolle en tevens voorzitter, Hans Broeks, regionaal teamchef verkeer, Niels Plasmans (projectadviseur BVOM) en Daphne Tuinenburg (projectadviseur BVOM).

Nadat de klachten geïnventariseerd zijn, komt er een schouw op de klachtlocatie. Uitgangspunt is dat de weg tenminste sober ingericht moet zijn voordat er kan worden gehandhaafd. Dit houdt in dat er wordt gekeken of de weg voldoet aan de inrichtingeisen van ‘Duurzaam Veilig’. De stuurgroep brengt een advies uit, dit kan zijn dat er moet worden gehandhaafd of dat de weginrichting moet worden aangepast. Verkeersofficier Durieux: ‘Het advies leggen we voor aan de wethouder van de betreffende gemeente. Als het advies handhaven is, wordt het rijgedrag op de klachtlocatie onderzocht. Het rijgedrag wordt onderzocht door het aantal overtredingen (de objectieve verkeersveiligheid) te meten met radarapparatuur. Als uit de nulmeting blijkt dat er een verkeersprobleem is, wordt een voor-enquête uitgezet. Subjectieve verkeersveiligheid is moeilijk te meten, maar door enquêtes wordt de aard en de omvang van de klachten vastgesteld. De stuurgroep heeft een format voor de enquêtes ontwikkeld. Hierna wordt een handhavingsplan opgesteld en start de handhavingsperiode. Teamchef Broeks: ‘De handhavingsperiode bestaat meestal uit drie keer een cyclus van zes weken. De eerste zes weken wordt op een klachtlocatie twee keer per dag, twee uur gecontroleerd (100%). Na zes weken komt er een tussenmeting. Na de tussenmeting schakelt men over naar zes weken 50% controle, dit is één controle van twee uur per dag. De laatste zes weken is er een controle van twee dagen in de week, twee keer twee uur (25 %). Ten slotte wordt er overgegaan op het onderhoudsniveau van één controle van twee uur per week. Dit onderhoudsniveau is permanent op de klachtlocatie, totdat de gemeente de infrastructuur aanpast. De gemeente krijgt elke drie maanden een evaluatie van het overtredingengedrag.

Resultaten

Om te kijken of de subjectieve verkeersonveiligheid op de klachtlocatie is afgenomen, komt er een nameting van het rijgedrag. Daarnaast wordt de tevredenheid bij de burgers gemeten door een na-enquête.
Het project wordt afgesloten met een eindevaluatie. In de afgelopen twee jaar zijn er 27 klachtlocaties onderzocht. Zeventien projecten zijn uitgevoerd, elk project heeft een doorlooptijd van zes maanden. De overige projecten zijn terugverwezen naar de gemeente voor een vervolgaanpak zonder inzet van handhaving. Aan het onderzoek naar de subjectieve verkeersonveiligheid hebben ongeveer 3.000 geënquêteerde personen meegewerkt. ‘De samenwerking tussen alle partijen verliep perfect, niet alleen door het concept van het project, maar ook door de gemotiveerde mensen erachter,’ aldus Durieux. Er was nog nooit eerder structureel overleg geweest met de wethouders van gemeentes. Broeks: ‘Door de goede samenwerking werden infrastructurele maatregelen gecombineerd met handhaving en voorlichting.’ Uit de evaluatie in IJsselland blijkt dat het aantal overtreders is gehalveerd en dat het gevoel van verkeersveiligheid met 25% is toegenomen.

‘Het project wordt landelijk ingevoerd’, zegt Koos Spee. In elke politieregio bestaat de mogelijkheid om zes extra mensen in te zetten om verkeersproblemen “van meer subjectieve aard” aan te pakken. In de praktijk is in bijna elke regio van de in totaal 25 politieregio’s een project subjectieve verkeersonveiligheid gestart. De aanpak wordt een vast onderdeel van de verkeershandhaving door de politie.

Tekst: Anne Hoeksema

‘Een beetje moraliserend mag best’

Burger Hans Visschedijk observeert Almelose officieren vanaf de publieke tribune

Hans Visschedijk (61) observeerde op verzoek van de parketleiding de dertien officieren die werkzaam zijn op het parket Almelo. Hij kwam, zag en gaf adviezen om hun performance te verbeteren. ‘Een beetje moraliserend mag best.’

Zwaar verontwaardigd lopen twee dames uit het Twentse Rijssen de Almelose rechtzaal uit. Ze hebben net een zitting bijgewoond van de politierechter. De beide dames hebben gezien hoe een groepje jongens een eend doodreden. Met opzet. Ze hebben aangifte gedaan en zijn nu in de rechtzaal om te getuigen. Maar het verhaal van het groepje knapen is heel anders. Ze hebben niets gezien en hebben zeker de eend niet met opzet doodgereden. Teleurgesteld staan de dames na de behandeling van de zaak op de gang: een veroordeling is uitgebleven. ‘Wij gaan zeker geen aangifte meer doen’, vertelt het tweetal aan Hans Visschedijk, die achter hen de rechtzaal was uitgewandeld.
‘Dat soort verhalen zijn ook aardig om mee te maken. En die kun je ook weer terugkoppelen naar de officier’, zegt Visschedijk hierover. Op verzoek van de Almelose parketleiding volgde hij gedurende een aantal maanden alle officieren die werkzaam zijn binnen het parket. Als toeschouwer op de publieke tribune observeerde hij hun optreden, luisterde hij naar hun verhaal en koppelde zijn bevinden terug aan degene die hij had gevolgd. Met de groep officieren uit Almelo had hij allemaal een persoonlijk, vaak positief gesprek. ‘Het is net wielrennen. Er is een kopgroep, een peloton en er zijn achterblijvers’, vergelijkt Visschedijk hun prestaties met de fietssport.

Proefdraaien

De 61-jarige gepensioneerde bouwdirecteur noemt zichzelf “een redelijk goed waarnemer”. Zijn scherpe blik viel ook Patricia van der Valk van de parketleiding Almelo op. De twee zaten op een bijeenkomst naast elkaar. Uit de losse pols becommentarieerde Visschedijk de presentaties van één van de sprekers. ‘Het was net een slechtnieuwsgesprek, waar iemand was vergeten het slechte nieuws te vertellen,’ herinnert hij zich. Volgens Visschedijk bereikte de spreekster haar doel niet. Ze kwam daar om geld op te halen, maar het bleef bij een aardig verhaal. ‘Iedereen had zich wel vermaakt’, aldus Visschedijk, ‘maar de luisteraars raakten niet betrokken.’
Na afloop vroeg Van der Valk hem of hij ook niet eens naar de groep officieren in Almelo wilde komen kijken. ‘Ze zei: “als wij eens zo naar onze officieren willen kijken, zou jij dat dan willen doen.” Ik was nog nooit in een rechtbank geweest, ja alleen om er één te bouwen in Zwolle.’ Hij reageerde eerst wat terughoudend op het verzoek. Visschedijk wilde eerst “even proefdraaien” met één van de officieren om te kijken of er ook daadwerkelijk wat nuttigs uit zijn observaties zou komen. Ook sprak hij met de parketleiding af dat hij zijn bevindingen alleen zou terugkoppelen aan de betrokken officier. ‘Het was vooral ter lering. Doordat ik dat als volledig buitenstaander deed, was het ook niet bedreigend.’ Terugkoppelen naar een leidinggevende was voor Visschedijk dan ook niet aan de orde.

Verstaanbaarheid

Een paar keer per week beklom Visschedijk de publieke tribune. Vaste tijden had hij niet en zijn bezoek kondigde hij ook niet aan. De observator volgde de officieren terwijl zij hun zaken bepleitten voor de politierechter. Ondertussen krabbelde hij wat opmerkingen op papier om die later terug te koppelen aan de desbetreffende officier. ‘Ze zijn allemaal heel verschillend en het is sterk aan personen gekoppeld. Zo is de één van nature moraliserend en de ander juist niet.’
Visschedijk lette vanaf de publieke tribune op de houding en verstaanbaarheid van de officier. Hij luisterde hoe een zaak werd voorgedragen, hoe er werd ingegaan op vragen en hoe het requisitoir en de eis werden geformuleerd. De juridisch inhoudelijke kant van de zaken liet hij daarbij buiten beschouwing, het ging om de presentatie. ‘Ik hoefde er juridisch niets van te weten. Degenen die op de publieke tribune zitten, weten dat meestal ook niet.’

‘Ik hoefde er juridisch niets van te weten.’ *Foto: Christian van der Meij*

Gemiddelde Nederlander

De perfecte officier bestaat niet, maar Visschedijk kan wel een aantal verbeterpunten aandragen die hij in de verschillende gesprekken heeft benoemd. Zo moet een officier volgens hem een bepaalde zekerheid uitstralen. ‘Een magistratelijke uitstraling’, noemt hij het. ‘Hij moet in staat zijn niet alleen maar te kijken maar ook aan de verdachte te laten merken: ik heb het nu over jouw misdragingen. Een beetje moraliserend zijn.’
Ook de verstaanbaarheid vindt Visschedijk een belangrijk punt. Goed duidelijk spreken en geen te lange zinnen formuleren, dit gaat ten koste van de verstaanbaarheid. Als de zinnen te lang zijn en er wordt verkeerd adem gehaald, loopt het “einde van de zin” volgens hem weg. Er treedt een vervlakking op. ‘Ik kon soms op de publieke tribune aan de intonatie niet meer horen of er vrijspraak of zes maanden gevangenisstraf werd geëist.’ Daarbij valt of staat een zaak met een goede voorbereiding. Vanaf de publieke tribune is dit ook te zien. ‘Als je een oude rot in het vak bent, hoeft niemand te merken dat je de zaak nog even tussendoor voorbereidt’, legt hij uit. Maar een jonger en onervarener officier komt niet weg met halfslachtige preparatie. ‘De alertheid in het reageren wordt minder.’
En het rommelen in dossiers en het bladeren in papieren wekt vanaf de publieke tribune een onvoorbereide indruk. Een hand in de zak houden aan de kant van de zaal doet desinteresse voorkomen.
Voorts had het gebruik van juridische vaktermen zijn aandacht. ‘Iedere jurist weet wat er bedoeld wordt, maar de gemiddelde Nederlander niet en de gemiddelde buitenlander helemaal niet.’
Tenslotte meent hij dat de eis altijd goed begrijpelijk onderbouwd moet worden. De verdachte moet het waarom achter de eis weten.
Een rode draad van verbeterpunten heeft Visschedijk niet kunnen ontdekken, ook niet nadat hij de alle officieren in Almelo heeft gadegeslagen.

Eigen stijl

Visschedijk vindt een periodieke observatie van de officieren een goed idee. ‘Het kan geen kwaad om het eens in de twee jaar voor ouderen te doen. De jongeren zou je een paar keer achter elkaar moeten bekijken, om verbeteringen te zien,’ filosofeert hij. ‘Ze hebben allemaal hun eigen stijl. Maar je moet ze sturing geven als ze jong zijn.’ Daartegenover staat dat ook ervaren rotten in het vak af en toe wat sturing kunnen gebruiken. ‘Als mensen op ervaring drijven, loop je het risico dat ze langzaam afglijden.’ Wel benadrukt hij dat het inplannen van een structurele observatie een taak van de parketleiding is. Het zich verdiepen in menselijk handelen is volgens hem onmisbaar in een organisatie. ‘Als je succes wilt hebben, moet je je verdiepen in de mens. Als je dat lang doet, krijg je gevoel voor de dingen.’
In de periode dat hij op de Almelose tribune zat en sprak met de verschillende officieren, droeg hij veel praktische opmerkingen aan en die waren voor iedereen anders. Maar volgens Visschedijk zagen alle officieren zichzelf terug in de beschrijving toen hij zijn bevindingen terugkoppelde. ‘Bij vrijwel allemaal was de herkenning, van “o ja...”’
Terugkijkend op de tijd dat hij rondwandelende in de Almelose rechtbank denkt hij dat er voor iedere officier wel zinvolle opmerkingen in zijn terugkoppeling zaten. Ook voor hemzelf was het een leuke en leerzame ervaring. ‘Ik heb aan de hele gang van zaken een heel positief beeld overgehouden. Als dit het gemiddelde is, is de rechtspraak in Nederland redelijk tot goed verankerd.’

Tekst: Olga Hoekstra

‘De best geklede man van het OM’

Negen vragen aan Sandro Lefevre

“Leven en laten leven” is het motto van Sandro Lefevre, gepassioneerd teamhoofd van het Ondersteuningsteam, en volgens velen in Rotterdam de best geklede man van het OM. Privé rijdt Sandro het liefst van optreden naar optreden in een mooie auto, maar op zijn werk draagt hij de verantwoording voor “zijn” team.

Sandro Lefevre is geboren op 16 februari 1962 in Rotterdam. Hij komt uit een militair gezin en heeft vroeg zijn vader verloren. Hij heeft een hele goede band met zijn moeder en prijst zich elke dag gelukkig dat hij van haar mag genieten. Na de basisschool heeft Sandro Lefevre vijf jaar in Duitsland gewoond en zijn MAVO-diploma behaald. Met dit diploma op zak vertrok hij naar Amerika om daar een jaar Highschool te volgen en te werken. Eenmaal terug in Nederland heeft hij zijn HAVO-diploma gehaald en werd daarna opgeroepen voor militaire dienstplicht.

Na veertien maanden diensttijd kwam Sandro Lefevre via familie bij Justitie terecht waar hij zich door middel van cursussen en opleidingen verdiepte in het adviseurschap. Hij heeft verschillende leidinggevende en adviseursfuncties bekleed bij het Parket Den Haag, het Parket-Generaal en het Parket Rotterdam. Sinds januari 2006 is Sandro weer teamhoofd van het Ondersteuningsteam en voelt hij zich helemaal thuis in zijn functie. ‘Leidinggeven vind ik heel erg leuk. Ondanks het feit dat ik uitstapjes heb gemaakt, als adviseur bij het Parket-Generaal voor management van bedrijfsprocessen en later als functioneel coördinator vanuit het OM bij GPS, ligt mijn hart bij het leidinggeven.’

Sandro woont samen en gaat volgend jaar in de zomer trouwen met zijn Esther. Hij heeft een zoon Jeffrey van zeventien jaar jong.

Hoe ziet een dag op het OM er voor jou uit?
‘Mijn dagen op het OM zijn ongestructureerd en chaotisch, ondanks de verwoede pogingen van mijn Management Assistente om mijn agenda te sturen. Binnen het ondersteuningsteam worden wij eigenlijk geleefd door de voorgeleidingen, veelplegers en MK-zaken. Mijn dagen zijn dan ook gevuld met overleggen met het kabinet RC, de rechtbank, de FPD en de politie voor een aantal projecten die hier zijn opgestart met het korps Rotterdam-Rijnmond met betrekking tot telehoren en elektronische postverzending. Ik investeer veel in contacten met mensen binnen en buiten onze organisatie, zodat er gemakkelijk zaken kunnen worden gedaan.’

Wat voegt je functie als teamhoofd toe aan jou als persoon?
‘Ik ben van nature iemand die graag met mensen werkt, dingen regelt, contacten legt met bijvoorbeeld ketenpartners en naar verbetering zoekt waar mogelijk zowel intern als extern.
Als leidinggevende ben je afhankelijk van de mensen met wie je werkt en ik ga er vanuit dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid kent. Je kunt dus niet alles in de hand houden en zult de dingen los moeten laten met het risico dat het proces wordt verstoord. Ik probeer elke dag bij te dragen aan het ontwikkelen van onze teamgeest, de sociale contacten en collegialiteit binnen het team. Zo gaat iedereen met plezier naar het werk en ik ook.’

Wat is je grootste passie?
‘Ik heb zelfs twee passies, namelijk muziek en auto’s. Ik speel al sinds mijn achtste een muziekinstrument en vanaf mijn zestiende in een band. Ik ben drummer of bassist in de bands waar ik mee optreed en zou echt niet meer zonder kunnen. Gelukkig is mijn vriendin zangeres bij dezelfde bands, zodat zij niet ter compensatie van mijn afwezigheid alle afleveringen en herhalingen van “Onderweg naar Morgen” moet volgen. Verder ben ik helemaal gek van auto’s en heb er inmiddels al 24 versleten. Autorijden betekent voor mij pure ontspanning...even alles om mij heen vergeten...behalve het verkeer natuurlijk!’

Sandro Lefevre: ‘Er is niets erger dan iemand verliezen.’ *Foto: Joop Reijngoud*

Hoe ga je om met vreselijke zaken of verhalen die je op je werk tegenkomt?
‘Toen ik pas bij Justitie werkte had ik wel eens moeite met allerlei zaken en nam ik dit ook mee naar huis. Inmiddels ben ik enigszins gehard en kan ik een knop omzetten zodra ik de auto in stap. Binnen mijn team hebben wij te maken met de voorgeleidingen en de MK-zaken dus wij zien en horen meer dan genoeg. Zaken waarbij vrouwen of kinderen slachtoffer zijn geworden van geweld grijpen mij het meest aan, maar gelukkig hoef ik me voor mijn werk niet al te veel in de details van zaken te verdiepen. Als er enig leed is bij collega’s gaat me dat ook niet in de koude kleren zitten. Zo heb ik binnen mijn team meegemaakt dat bij één van mijn medewerkers borstkanker is geconstateerd begin van dit jaar.’

Met wie zou je graag een dagje willen ruilen?
‘Ik zou graag een dagje willen ruilen met Rick Nieman. Niet zozeer omdat ik er behoefte aan heb om het nieuws iedere avond om half acht voor te lezen, maar wel omdat ik Sacha de Boer een interessante vrouw vind.’

Wanneer heb je voor het laatst gehuild?
‘Ik heb twee maanden geleden voor het laatst gehuild toen mijn broer en schoonzus vertrokken naar Australië voor minimaal twee jaar. Hij heeft daar een baan gekregen als militair attaché en mijn schoonzus gaat waarschijnlijk vrijwilligerswerk doen als kangoeroeverzorgster.’

Als ik één ding in de wereld kon veranderen dan...
‘Ik krijg een beetje het gevoel dat ik als best geklede man van het OM de finalevraag van een of andere Missverkiezing moet beantwoorden. Maar diep in ons hart willen we toch allemaal dat er geen oorlog is, dat mensen verdraagzaam zijn, dat onze kinderen schone lucht in kunnen ademen, dat de P & C gesprekken met de PG’s alleen nog maar goed zouden zijn en dat de verkopers van Lada’s strafrechtelijk vervolgd worden. Verder zou ik graag willen dat iedereen gezond is en het eeuwige leven heeft, want er is niets erger dan iemand verliezen.’

Als ik nooit meer hoefde te werken, dan...
‘...zou ik me direct als vrijwilliger aanmelden bij een verzorgingstehuis voor lichamelijk en /of geestelijk gehandicapten. Ik heb daar verschillende keren met de band opgetreden en een dankbaarder publiek kun je je bijna niet voorstellen. Op het moment dat je ‘test 1,2..’ roept staan er al vijftig mensen te dansen en dat terwijl je nog geen noot hebt gespeeld. Bij het eerste nummer staan er ongeveer honderdtachtig mensen in de zaal en vijf op het podium, maar bij het tweede nummer staan er opeens 185 mensen op het podium en slechts een handjevol verzorgers in de zaal. Ik ben me na mijn eerste optreden in een dergelijk tehuis pas echt gaan realiseren wat is om gezond te zijn en om zelf een gezond kind te hebben.’

Wie zou je als best geklede man van het OM van kledingadvies willen voorzien?
‘Ik vind kleding en uiterlijke verzorging heel erg belangrijk, omdat je er je visitekaartje mee afgeeft. Ik heb van mijn moeder geleerd om andere mensen niet af te kraken, want iedereen kan zijn of haar redenen hebben om voor bepaalde kleding te kiezen.
Ik wil liever niet zeggen wie ik bij het OM van kledingadvies zou willen voorzien, dus als ik wel iemand moet kiezen van daarbuiten dan gaat mijn advies naar Adriaan van Toor (van Bassie & Adriaan). Het shirt met de enorme puntkraag van ver vóór de watersnoodramp en het strakke pak waarin hij erbij loopt als een mobiele rollade, baren mij wat zorgen.’

Tekst: Bertine van Bavel

‘Laat je niet in de luren leggen’

Harm Brouwer is trots op Landelijk Parket

Harm Brouwer is trots, vertelt hij tijdens een werkbezoek aan het Landelijk Parket dat onderdeel uitmaakt van zijn tweede “rondje door het land” sinds zijn aantreden als collegevoorzitter. Trots op de volwassen prestaties van het jonge LP, en trots op het gehele OM. De PG snapt niet waarom het OM worstelt met een vermeend slecht imago. ‘Laat je niet in de luren leggen door wat anderen willen doen geloven.’

Foto: Pieter Claessen

Ze worden er wel eens gek van bij het Landelijk Parket. Werken ze hard aan een gevoelige zaak, komt er wéér een verzoek om een ambtsbericht. En dus grijpt officier Marjolein Verwiel het werkbezoek van Harm Brouwer aan het Landelijk Parket aan om het hoge woord er maar eens uit te gooien:

‘Het ene na het andere verzoek om een ambtsbericht daalt op ons neer en steeds moeten we daarvoor al ons werk uit handen laten vallen. Ik hoop dat u daar een goede uitleg voor heeft, dat is wel belangrijk voor mijn motivatie.’
‘De politiek wil veel weten over georganiseerde misdaad en terrorisme, waarmee jullie je bezighouden,’ antwoordt PG Brouwer. ‘Als collegevoorzitter, de “scharnier” naar de politiek, vraag ik dan ambtsberichten aan jullie hoofdofficier. Ik weet dat dat uiteindelijk bij jullie terecht komt. De politieke druk zorgt er voor dat er veel tempo wordt gevraagd bij het maken van ambtsberichten. En omdat de thema’s waarmee jullie je bezighouden zo gevoelig zijn, zijn jullie het parket dat wat dat betreft het meest “de pisang” is. Maar we hebben nu eenmaal de taak om goed en snel te informeren. Jullie weten wat er gebeurt met een minister die de Kamer niet goed informeert. Een bewindsman moet alles weten en dat kan niet anders dan via jullie.’

Marjolein Verwiel: ‘ Ik zie op de werkvloer hoe collega’s bijna gestalkt worden vanuit de parketleiding. Moet dat niet ergens stoppen?’
Brouwer: ‘Je hebt natuurlijk een punt, maar ik heb ook te maken met de politieke realiteit waarin vragen moeten worden beantwoord. En nee, die verzoeken kunnen niet worden opgespaard tot een vast uurtje per dag, zo werkt dat gewoon niet – al zou ik dat zelf ook graag willen.’

‘U bent daar als OM-baas toch voor, om dat te regelen?’
‘Maar ik bepaal de politieke realiteit en ritmiek niet. Wie werkt voor het Landelijk Parket is per definitie bezig met gevoelige zaken, en dat resulteert vaker in het schrijven van ambtsberichten. Andere, kleine parketten hebben daar veel minder “last” van.’

Trots is Brouwer op het Landelijk Parket, zo vertelt hij de ruim honderd aanwezigen die vanuit alle LP- vestigingen zijn samengekomen in Noordwijk. ‘Het College wil jullie bedanken en complimenteren,’ zegt de PG nadat hij zich heeft bevrijd van zijn microfoontje en links en rechts over het podium loopt. ‘Het LP, gestart in 1999 is nog jong, maar niet meer weg te denken: er zijn grote successen behaald in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en terrorisme. Het hele OM moet trouwens trots zijn, vanwege de afname van de geregistreerde criminaliteit en de nog forsere afname van de onveiligheidsgevoelens.’

Maar wat is het toch met het OM, dat het maar zo moeilijk trots kan zijn? Waarom toch steeds dat geworstel met het imago? Brouwer snapt het niet, zegt hij als hij van persvoorlichter Desirée Leppens de vraag krijgt:

‘Hoe open mag het OM naar buiten zijn?’
Brouwer: ‘We zijn nu nog veel te defensief. Toen ik anderhalf jaar geleden begon viel me op dat het OM zich terugtrok in zijn schulp. De OM’er denkt te vaak: “O jee, we hebben een slecht imago.” Er zijn er die op verjaardagsfeestjes verbergen dat ze voor het OM werken. Onzin, we hebben helemaal geen slecht imago. Dat zeg ik niet omdat ik dat moet zeggen; dat zeg ik omdat ik weet dat er een heel grote waardering voor het OM ís. Iedereen beseft dat het werk dat het OM doet, heel complex is, en ik kom daar bij politiek, bestuur en ketenpartners veel waardering voor tegen.
Deels snap ik het gevoel. Tijdens het doorlezen van onze knipselkrant betrap ik me er wel eens op dat ik denk dat de hele wereld om het OM draait. De schrijvende media zetten een trend, audiovisuele media nemen dat over en dat leidt soms tot bepaalde beelden. Maar laat je niet in de luren leggen. Weet dat bij tal van policymakers het beeld tussen de oren zit dat het OM goed werk aflevert.

We kunnen open zijn. In een samenleving die met criminaliteit worstelt, hebben we zóveel te melden. Natuurlijk zijn er een onderzoeksbelang en privacyregels, maar die argumenten hebben we ook wel eens gebruikt om te vluchten. Laten we proactiever zijn: voorafgaand en tijdens de zitting kunnen we veel meer zeggen. Assertiever ook! We hoeven er niet geslagen bij te zitten. We doen zoveel goeds, draag dat dan uit. En als we fouten maken gaan we terecht over de knie, maar we kunnen dat wel incasseren.

Die openheid dragen we uit in de Aanwijzing voorlichting waaraan nu de laatste hand wordt gelegd. Onze omgeving schrikt er zelfs van: kán dat wel allemaal? Ja, dat kan. We zullen in de praktijk best eens wat moeten aanpassen en hier en daar zullen we op ons bek gaan – dat heb ik ook gedaan. Maar leer ervan en wees niet defensief en afwachtend.
De veiligheid van onze mensen is een grens. Als een officier in zijn veiligheid wordt geraakt doordat hij te vaak met zijn hoofd in beeld is, zal hij niet meer in beeld komen.’

‘Wat vindt het college van een eventuele centralisatie van het Landelijk Parket’, vraagt officier Edith van Duijnhoven
‘Hoofdofficier Bart Nieuwenhuizen en ik spreken er wel eens over. Er is nog geen besluit genomen, maar eerlijk gezegd vraag ik me wel eens af of de organisatie van het LP niet beter kan. Is het niet beter om het Landelijk Parket op één plaats samen te brengen, op een centrale locatie? Uit het oogpunt van sturing, samenhang, wie-doet-wat, zou je kunnen overwegen om de gedeconcentreerde organisatie van het Landelijke Parket te centraliseren. Ik besef wat dat betekent voor de individuele medewerkers.’

Tekst: Pieter Vermaas

Ruzie in de tent

Justitieorganisaties willen betere conflicthantering

Illustratie: Linda van Bruggen

Conflicten kosten veel geld en beschadigen medewerkers. Tijdens de workshopdag “Ruzie in de tent, wat nu?” zochten verschillende justitieorganisaties naar middelen om conflicten beter te hanteren. Te snel worden arbeidsrechtelijke hakken in het zand gezet. ‘Maar communiceren is beter dan procederen.’

Dat Jan en Piet samen een kamer delen bevalt Jan steeds minder. Want collega Piet zeurt de hele dag door aan Jans hoofd en houdt hem daarmee van zijn werk. Dit moet stoppen, besluit Jan. Maar hoe? Het probleem rechtstreeks Piet voor de voeten gooien - tja, daar komt alleen maar ruzie van. Wie weet hoe dat escaleert! Maar de zaak negeren is al te lang gebeurd, dus stapt Jan met het probleem naar zijn manager. ‘Een zaak van niks,’ oordeelt de manager. Hij heeft een tent te runnen, dus val hem niet lastig met deze ordinaire roddel. En ondertussen woekert de onvrede voort.
Het is zo maar een voorbeeld van een conflict, dat 30 oktober aan de orde kwam tijdens ‘Ruzie in de tent, wat nu?’, een landelijke workshopdag conflicthantering, georganiseerd door de gezamenlijke Justitie-sectoren . Managers, P&O-adviseurs en medewerkers van allerlei verschillende niveaus binnen de Justitie-onderdelen gingen er op zoek naar manieren om conflicten te herkennen en vroegtijdig op te lossen.

Niet zelden ligt de echte oorzaak van een ruzie veel dieper, klonk het tijdens een workshop. Als er één ding is dat organisaties als OM, ministerie van Justitie, IND, politie, Gevangeniswezen en Raad voor de Kinderbescherming met elkaar delen is het de permanente staat van reorganisatie waarin ze lijken te verkeren. Opvallend was dat in deze workshop de deelnemers van alle Justitie-sectoren unaniem tot het oordeel kwamen dat het onophoudelijk op elkaar stapelen van reorganisaties een grote bron van onzekerheid vormt voor velen en daardoor snel leidt tot allerlei conflicten. Rúst in de tent moet er komen. Maar de waan van de dag regeert, verzucht een IND-manager: ‘Er is een krantenbericht, er volgt een Kamervraag, en dan weet ik het al: daar gáán we weer.’ Een afdelingschef van een gevangenis beaamt het: ‘Ik zou mijn mensen graag richting en duidelijkheid willen geven, maar ik weet zelf ook niet wat er over een maand weer moet. Op de werkvloer leidt dat tot onrust, tot een korter lontje en conflicten.’

Nu zou de conflictvaardigheid binnen alle justitiële onderdelen groot moeten zijn. Maar niets menselijks blijkt de specialisten op het gebied van rechtvaardigheid, deëscalatie, wederhoor, belangenafweging en integratie vreemd. Vaak worden problemen genegeerd en spelen conflicten onderhuids. De “nette dames en heren van justitie” kunnen als geen ander verbaal om de hete brij heen draaien.
Totdat escalatie slachtoffers maakt. Justitie besteedt miljoenen euro’s aan het managen van arbeidsconflicten. Dat kan minder.

OM-managers trappen relatief vaak in de valkuil om arbeidsconflicten juridisch, met rechtspositionele wapens, te beslechten, weet Ed van Meer, senior adviseur arbeidsvoorwaarden & rechtspositie bij het Parket-Generaal. ‘En dan luidt het standaardverzoek: “Zeg, adviseer me eens: op welke wijze kan ik een dossier opbouwen waarmee ik hem/haar op zo kort mogelijke termijn kan ontslaan, en dat standhoudt bij de rechter?” Dan is mijn antwoord altijd: “ga eerst maar eens met elkaar praten en doe dat dan vooral met de benen op tafel”.’

‘Liever communiceren dan procederen’

Van Meer werkt binnen het OM aan het vergroten van conflictvaardigheid. ‘Communiceren in plaats van procederen’, is zijn motto. Dat is noodzakelijk, zegt hij, want te veel ambtenaren zitten ziek thuis als gevolg van een arbeidsconflict of voelen zich op de werkvloer machteloos of niet-gehoord als er een conflict is. Als je dan het arbeidsconflict ontleedt, zie je dat het heel vaak puur om communicatiestoornissen gaat. Wie dan gaat juridiseren lost niets op, zegt Van Meer. ‘De oplossing kun je nooit opzoeken in het ambtenarenreglement.’
Zit een medewerker als gevolg van een conflict eenmaal thuis, dan verliezen leidinggevenden niet zelden de doorgaande arbeidsrelatie uit het oog, constateert Van Meer. ‘Daardoor voelt de medewerker zich in de steek gelaten. Als de medewerker vele maanden later formeel zijn gelijk haalt, is de relatie vaak te verstoord voor een terugkeer.’

Praten, bemiddelen of bijvoorbeeld gebruik maken van de pool van mediators waarover het ministerie van Justitie beschikt, levert succes op, heeft een OM-pilot Van Meer geleerd. ‘Bij bemiddelen komt het zelden meer tot procederen; het aantal ingediende bezwaarschriften daalt elk jaar; ingediende bezwaarschriften worden ingetrokken, en de adviezen die het Parket-Generaal geeft schuiven steeds meer op naar echt juridische vragen in plaats van verkapte communicatievragen.’

Van Meer wil graag de vaardigheid om beter met (arbeids)conflicten om te gaan binnen het OM de komende jaren versterken. De manager is primair verantwoordelijk. Maar Van Meers visie wijkt af van die van veel managers die menen dat leidinggevenden het alléén moeten oplossen. Of van medewerkers die geen vertrouwen hebben in P&O adviseurs (“de rechterhand van de manager”), zeker niet als die adviseurs onbekend en ver weg in een shared service organisatie zijn geplaatst.
Ook P&O-adviseurs hebben een rol, meent hij. ‘Vooral omdat de personeelsadviseur beter scoort in dienstverlenende competenties, want die heeft immers gekozen voor dat vak. Terwijl managers meer met “harde” bedrijfseconomische aspecten bezig zijn.

Volgens Van Meer is een grote rol weggelegd voor opgeleide P&O-adviseurs die worden ondergebracht bij de DVOM/P, de in oprichting zijnde Dienstverleningorganisatie Personeel van het Openbaar Ministerie. ‘Ik heb er door eerste verkennende gesprekken met het hoofd DVOM/P goede hoop op dat het OM op korte termijn zijn P-adviseurs gaat opleiden in conflicthantering, waarbij hen onder meer wordt geleerd te schakelen tussen emotie en inhoud in conflictgesprekken en onderscheid te maken tussen de uitingsvorm (veelal boosheid) en de achterliggende emotie (veelal angst) in een conflict. Ik hoop dan op een olievlekwerking naar alle andere OM-medewerkers als die zien dat op een andere manier met conflicten omgaan wérkt, en dat het werkt staat voor mij vast.’
Positionering van P-adviseurs in een shared service concept, levert daarbij juist méér vertrouwen op, denkt hij. ‘Centralisatie van de P-functie in de DVOM zorgt er juist voor dat personeelsadviseurs meer onafhankelijk van de parkethoofden worden gepositioneerd, terwijl de personeelsadviseurs wel dagelijks op de parketten te vinden zijn.’

Tekst: Pieter Vermaas

‘Buit klachten uit’

Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer wil dat OM meer leert

Het OM zou meer kunnen leren van klachten. Nu is de aandacht te veel gericht op rechtmatigheid en te weinig op behoorlijkheid. Interview met de Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer ‘Mensen willen serieus genomen worden.’

Wie het “Verslag van de Nationale ombudsman over 2005” doorleest zou kunnen concluderen dat het OM behoorlijk scoort op het gebied van klachtafhandeling. ‘Het aantal over het OM binnenkomende klachten is al jaren dalende’, zo valt te lezen: 241 door de Ombudsman ontvangen verzoekschriften in 2004, 207 verzoekschriften over 2005 en voorlopig 187 verzoekschrift in 2006. ‘Het is voorspelbaar dat het OM, een organisatie van ruim 4300 medewerkers zo’n volume aan klachten kent,’ zegt Alex Brenninkmeijer, sinds 1 oktober 2005 Nationale ombudsman.

‘Klachten gaan soms ten onder in het normale werkproces’

Daarmee behoort het OM niet tot de categorie moeilijke gevallen zoals het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) of de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) die de belangrijkste klachtenleveranciers voor de Nationale ombudsman zijn.

Maar het OM moet zich niet te snel op de borst gaan slaan. Want anders dan bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank of de Belastingdienst leert het OM te weinig van klachten. ‘Het omgaan met klachten is binnen het OM niet zo sterk ontwikkeld,’ is de stelling van de Nationale ombudsman, een Hoog College van Staat (ruim 150 medewerkers waarvan 65 procent jurist) dat geen bindende uitspraken kan doen.

Wat is dan uw indruk van het OM en hoe het met klachten omspringt?
‘Ik zie het OM allereerst als een organisatie van hoog opgeleide professionals. In vergelijking met de politie bijvoorbeeld, is het uitvoerend niveau hoog. Het OM is wel een vrij gesloten organisatie, in die zin dat het zich sterk concentreert op strafrecht en strafrechter. Het idee dat het OM ook een bestuursorgaan is en vanuit die hoedanigheid eigen verantwoordelijkheden heeft, raakt wel eens ondergesneeuwd. Daardoor is het omgaan met klachten er niet sterk ontwikkeld. Veel andere bestuursorganen zijn actief met klachten bezig, omdat die de mogelijkheid geven om te leren en om de organisatie te ontwikkelen. Bij het OM, dat klachten meer als “lastige bijzaak” beschouwt, mis ik die prikkel. Er heerst het idee dat alles aan de strafrechter moet worden voorgelegd. Ik zou pleiten voor een cultuuromslag en daarom ben ik blij dat we nu met het College van Procureurs-Generaal praten over het beter in kaart brengen van de bevoegdheden van de Ombudsman bij klachten over het OM.’

Zou het hardwerkende OM te weinig tijd hebben voor klachtbehandeling?
‘Hmm, dan zou ik gaan speculeren. Mijn waarneming is dat als bestuursorganen onder druk staan, dit ten koste gaat van de klachtbehandeling. Maar het is ook vaak een bedrijfscultuur. En bij het OM is die dat de gang naar de strafrechter de core business is. Primair is het OM bezig met rechtmatigheid, waardoor gedacht wordt: als het rechtmatig is, is het wel oké. Dat is echter sterk conflictopwekkend en genereert klachten. Burgers willen ook behoórlijk worden behandeld. Vragen en brieven moeten serieus, correct, tijdig en voldoende gemotiveerd worden beantwoord. Als een burger eerst lange tijd geen antwoord krijgt, en vervolgens een nauwelijks gemotiveerd “nee”, dan is dat niet behoorlijk. Ook niet als het wel rechtmatig is.
‘Klachten worden door het OM niet altijd als zodanig herkend. Ze gaan wel eens ten onder in het normale werkproces. Dan wordt een klacht materieel wel meegenomen in het werken aan een procesdossier, maar wordt met de klacht zelf niets specifieks gedaan. Klachten over het OM sturen we relatief vaak terug naar de organisatie, omdat daarin de klachtenprocedure nog niet goed is doorlopen.’

Is het OM een sportief verliezer als u oordeelt dat het niet behoorlijk heeft gehandeld?
‘O, zéker toont het OM zich dan een sportief “verliezer”. Oordelen en rapportages worden netjes in ontvangst genomen en vervolgens wordt er ruiterlijk gezocht naar oplossingen. Niet alleen in het concrete geval maar ook beleidsmatig.’

Ombudsman Brenninkmeijer: ‘Klachten zijn niet negatief.’ *Foto’s: Gerhard van Roon*

Maar ik hoorde u net zeggen dat het OM niet voldoende leert van klachten.
‘Nee, ik bedoel dat als een klacht eenmaal bij de Ombudsman komt, dan gaat het OM er heel verantwoord mee om. Maar het OM zou meer en eerder gebruik kunnen maken van klachten. Klachten zijn niet negatief voor een organisatie. Ze zijn een barometer waarvan je gebruik kunt maken: hoe komen ze op en hoe gaan we er dan mee om. Een professionele organisatie buit klachten uit voor vernieuwing.

Handelt de Nationale ombudsman zelf altijd behoorlijk?
‘U zult mij niet horen zeggen dat wij altijd zo onafhankelijk en zorgvuldig handelen. ook voor ons vormt de behoorlijkheid een voortdurend punt van aandacht. Wij leren ook van klachten die we over ons zelf krijgen en we zijn zelfs een verbetertraject ingegaan.’

Lijdt de ombudsman wel eens aan tunnelvisie?
‘Onze tunnel zit in de zorgvuldigheid. We zijn geneigd een te grote nadruk op details te leggen en te weinig op de context, daar moeten we op letten. We moeten meer doen aan bemiddeling, want de vraag hoe we zaken kunnen oplossen is veel belangrijker dan hoe we een mooi rapport kunnen maken. De duur van het rapporteren is voor mij wel een zorg. In onze onderzoeken zijn we zo minutieus en werken we zo zorgvuldig samen met bestuursorganen. Maar ons werk verliest aan effectiviteit als een rapport pas na een jaar af is.’

U zou eens wat onzorgvuldiger moeten zijn!
‘Nou ja, niet onzorgvuldiger, maar we moeten meer durven doordringen tot de kern: waar gaat een klacht nu écht over? En dan moeten we allerlei details die eigenlijk de kern niet raken, er buiten houden. Als we op alle slakken zout leggen, creëren we voor bestuursorganen een ondragelijke last. We zijn juristen. Detailmensen. Maar juridiseren werkt vaak contraproductief.
“Hoe ontkomen we nu aan de hyperjuridisering?” vroeg het UWV mij enige tijd geleden, nadat daar het aantal verzoekschriften weer sterk was gegroeid. Ik heb toen mediation aanbevolen en geadviseerd om bij elk ontvangen bezwaarschrift de indiener gewoon eens op te bellen; om te luisteren naar waar het hen nu echt om ging. Dat leverde het UWV veel op. Veertig procent van de zaken kon direct worden opgelost: door mensen meer informatie te geven en een besluit toe te lichten, of doordat de telefoongesprekken gemaakte foutjes aan het licht brachten die direct opgelost konden worden. De indieners waren er erg over te spreken. Mensen willen gewoon serieus genomen worden.’

Tekst: Pieter Vermaas

Agenda

Verdediging in strafzaken
6 december

"Spitsuurstudie", gekoppeld aan de Kluwer-uitgave 'Handboek Verdediging'.
Locatie: Holiday Inn Amsterdam
Kosten: € 695,- excl. btw p.p.
Informatie: www.kluwershop.nl/opleidingen Kluwer Opleidingen

Strafrecht en Strafprocesrecht
7 december

Praktijkcursus over recente jurisprudentie, wetgeving en ontwikkelingen op het terrein van het formele en materiële strafrecht.
Locatie: Faculteitsgebouw 'Kamerlingh Onnes', Leiden
Kosten: € 350,- (vrijgesteld van btw)
Informatie: Juridisch Post Academisch Onderwijs tel. 071-5278666

Wet OM-afdoening
13 december

Congres over deze wet in voorbereiding.
Locatie: Expo- en Congrescentrum, Erasmus Universiteit Rotterdam (Woudestein)
Kosten: € 225,-
Informatie: Erasmus Universiteit, Fac. Der Rechtsgeleerdheid, Mr. L.A.D. Fisscher, tel. 010-408 15 97, e-mail: fisscher@frg.eur.nl, of kijk op www.frg.eur.nl/facb/orp

Strafrecht en media
14 december

Studiedag over onder meer: De aanwijzing Voorlichting Opsporing en Vervolging; Hoe spelen OM, advocaten en slachtoffers in op de media in geruchtmakende (straf)zaken?; Juridische kaders inzake informatieverstrekking en privacy
Locatie: World Forum Convention Center, Den Haag
Kosten: € 395,- excl. btw
Informatie: tel. 030 6984222, e-mail: studiecentrum@kerckebosch.nl of via www.kerckebosch.nl

'East meets West' : Import/export van georganiseerde criminaliteit naar Oost-Europa en vice versa
20 december

Hoe ernstig is het probleem van import/export van georganiseerde misdaad naar en van Oost Europa? Daarover gaan Nederlandse en Oost-Europese criminologen met elkaar en met de zaal in debat tijdens dit seminar
Locatie: Vrije Universiteit Amsterdam, Agorazaal
Kosten: € 195.-.
Informatie: Secretariaat van de sectie Strafrecht en Criminologie tel. 020 598 6231 of via www.ciroc.nl

Update 2007 Straf(proces)recht
26 januari

Praktijkcursus over recente jurisprudentie, wetgeving en ontwikkelingen op het terrein van het formele en materiële strafrecht.
Locatie: Congrescentrum Lapershoek, Hilversum
Kosten: € 395,- excl. btw p.p.; € 375,- excl. btw p.p. bij gelijktijdige aanmelding van twee of meer personen uit één en dezelfde organisatie.
Informatie: Studiecentrum Kerckebosch tel. 030 6984222, e-mail: studiecentrum@kerckebosch.nl of via www.kerckebosch.nl

Forensische opsporing en bewijsvoering III
31 januari

Tijdens deze praktijkdag wordt ingegaan op een aantal technische opsporingsmiddelen en de forensische bewijsvoering in de strafrechtspleging. Daarbij staan opsporing en bewijsvoering tezamen centraal. Daarnaast wordt bijzondere aandacht gegeven aan een aantal actualiteiten.
Locatie: Hotel-Congrescentrum Oud London, Zeist
Kosten: € 395,- excl. btw p.p; € 375,- excl. btw p.p. bij gelijktijdige aanmelding van twee of meer personen uit één en dezelfde organisatie.
Informatie: Studiecentrum Kerckebosch tel. 030 698 4222 e-mail: studiecentrum@kerckebosch.nl of via www.kerckebosch.nl

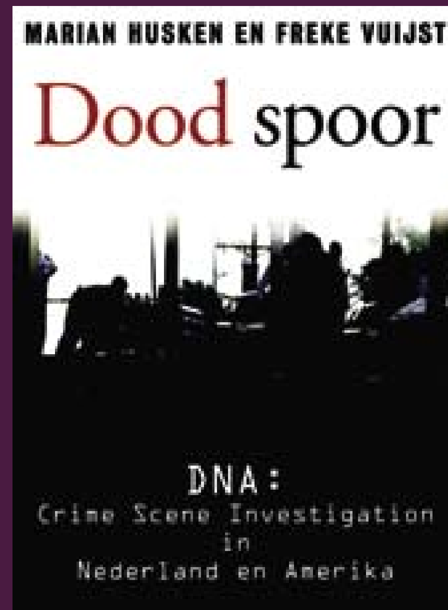
Inzicht met uitzicht :
Landelijk megazakencongres 2007
29 mrt

Aan de orde komen presentaties, workshops en een informatiemarkt over o.a. trends in megazaken, digitaal dossier, rechtbank/parket reist, nieuwe wetgeving en succesfactoren bij megazaken.
Locatie: Klostersalons Mariënhof, Amersfoort
Kosten: gratis
Informatie: Landelijk Coördinatiecentrum Megazaken, e-mail: LCM-megazakencongres@rechtspraak.nl

Tekst: Mirelle Herlfterkamp

Uitgebreide congresinformatie vindt u op OMtranet via Actueel > Agenda > Congresagenda

Te veel CSI, te weinig DNA

Bestaat het "CSI-effect"? Namelijk het effect dat verdachten regelmatig worden **vrijgesproken** omdat er geen forensisch bewijs is, ook wanneer er geen gebrek is aan belastende getuigenverklaringen. In Amerika zouden juryleden dankzij de televisieserie *Crime Scene Investigation* alleen nog maar oog hebben voor technisch bewijs. Dat beweert althans Andrew Thomas, een officier van justitie uit Arizona op basis van een enquête onder zijn collega's.
Anderen denken dat er juist sprake is van een "omgekeerd CSI-effect": verdachten zouden juist vaak ten onrechte worden **veroordeeld**. Juryleden zouden overmatig veel waarde aan forensisch bewijs hechten omdat de onderzoekers uit de serie zo gezaghebbend overkomen.

Voor beide definities van het CSI-effect is plaats in het boek *Dood Spoor* van *Vrij Nederland* verslaggevers Marian Husken en Freke Vuijst. Dat illustreert ook meteen de makke van *Dood Spoor*. De verschillende visies op forensisch onderzoek worden zonder al te veel pogingen tot synthese gepresenteerd. Het is dan ook niet altijd even makkelijk om de lijn van het boek te volgen. Het hoofdthema van *Dood Spoor* lijkt de vraag te zijn in hoeverre een DNA-match onomstotelijk bewijs is dat iemand het heeft gedaan. De uiteindelijke conclusie is dat de waarde van DNA-bewijs niet moet worden overschat. In de woorden van Husken en Vuijst: 'het gouden standaardbewijs blijkt soms bling bling'.

De kracht van het boek ligt in de zeer leesbare beschrijvingen van (vooral) Amerikaanse zaken waarin DNA-bewijs een rol speelde. Een voorbeeld is de zaak waarin aan de hand van ingevroren hertenbiefstukken bewezen kon worden dat de ene jager de andere had doodgeschoten. Opmerkelijk is de geschiedenis van Steven Avery. Hij kwam vrij na achttien jaar voor een zedenmisdrijf te hebben gezeten, omdat uit DNA-onderzoek was gebleken dat een ander het feit moest hebben gepleegd. Tot zover (helaas) niets nieuws. Bijzonder aan Avery is echter dat hij een jaar later opnieuw werd aangehouden omdat hij na zijn vrijlating een vrouw zou hebben verkracht en doodgestoken. Deze keer vormde zijn DNA-profiel juist het bewijs tegen Avery.

Dood Spoor gaat ook over Nederlandse strafzaken. Natuurlijk passeren de Schiedamse Parkmoord en 'Putten' de revue. De meeste aandacht krijgt echter de viervoudige moord in Hilvarenbeek in 1998, waarbij de gebroeders Taminiau vermoedelijk zijn gedood omdat ze getuige waren van een criminele afrekening. Het heeft er alle schijn van dat de hoofddaders beiden inmiddels zijn overleden. Wel is er nog de zaak tegen een ander die mogelijk bij de moorden betrokken is geweest. Na het ter perse gaan van *Dood Spoor* heeft de rechtbank Breda de verdachte vrijgesproken omdat het DNA-bewijs niet overtuigend genoeg werd geacht *(Rechtbank Breda, 30 mei 2006)*. Zo blind is het vertrouwen in DNA blijkbaar ook weer niet. Het OM is overigens in hoger beroep gegaan.

Dood Spoor heeft zeker zijn waarde als een laagdrempelig boek over zaken waarin forensische expertise een rol speelt. Het is echter jammer dat de schrijfsters zelf verblind lijken te zijn geweest door het CSI-effect. Ze zijn zo druk bezig om de ontwikkelingen op het gebied van forensische onderzoek te koppelen aan de populariteit van *Crime Scene Investigation* dat ze de wetenschappelijk aspecten van hun onderwerp verwaarlozen. Natuurlijk is het leuk om te lezen dat in de Verenigde Staten voor de kleintjes een centrifuge te koop is met 'rood oplichtende lampjes als je de reageerbuisjes ronddraait.' Maar veel belangrijker dan die hype zou toch de achterliggende wetenschappelijke werkelijkheid moeten zijn. Kort na de publicatie van *Dood Spoor* stond in het Advocatenblad een artikel van de hoogleraren Elffers en Van Koppen waarin zij afrekenen met wat zij de CSI-mythe noemen, 'de indruk dat elk misdrijf steeds op grond van forensische sporen kan worden opgelost.' Zij rekenen voor waarom in de huidige methode van DNA-profilering een bepaalde mate van onzekerheid zit ingebakken die versterkt wordt naarmate meer profielen met elkaar worden vergeleken. Die twaalf pagina's van Elffers en Van Koppen zijn een stuk overtuigender dan de tweehonderd van Husken en Vuijst in het overbrengen van de boodschap dat tussen DNA-bewijs ook 'bling bling' kan schuilgaan.
Marian Husken en Freke Vuijst, Dood Spoor, Amsterdam: De Boekerij 2006. ISBN 90-225-4430-3

Tekst: Juriaan Simonis

Personalia

Arrondissementsparket Amsterdam

In : **mr J.T. van Horen** (plz ovj)
mr I.H.C.M. van Dorst (plz ovj)
mr N.J.P. Coenen (plz ovj)
mr D.M. van Daalen (plz ovj)
mr J. Boorsma (plz ovj)
K. de Winter (management assistent)
S.L. Welman (management assistent)
J. de Vroom (allrounder)
S.G. Voorhoeve (allrounder)
B.N. Quant (allrounder)
T. Everaars (allrounder)
drs M. de Baan (medewerker kwaliteitsbureau)
drs S.Q. van Meeteren (communicatie adviseur)
E.B. van Rossum (medewerker beheer)
G. Ramlochan Tewarie-Mahadew (administratief juridisch medewerker)
L.H. van der Veldt (medewerker beleidsondersteuning)
L.S. Lunshof (allrounder)
S. Anwar (allrounder)
B. Palabiyik (allrounder)
A. Doruk (allrounder)

Uit: **R.D. de Wit**
R. Meulenbroek
Y. v/d Leede Drift
J.J. van Midden
M. Vermeulen Visser
M. Wiegand
M.L. Bontes

Arrondissementsparket Groningen

In: **Marianne Faber-Siermann plv.** (Officier van justitie bij de afdeling Maatwerkzaken)
Maria de With (Raio bij de afdeling Maatwerkzaken)

Uit: **Arno Rutte** heeft zijn stage bij het OM om persoonlijke redenen voortijdig beëindigd en is teruggekeerd naar de Rechtbank

CVOM Utrecht

In: **Leo van Kempen** (Hoofd bedrijfsvoering)
Miek Verdult (Managementassistente)
Boudine Rosenland e/v Roep (Administratief juridisch medewerker)
Petra Lubberding (Administratief medewerker)
Naime Demirel (Administratief medewerker)
Nurhan Tasgin e/v Yildiz (Administratief medewerker)
Ilona Graauwmans (Administratief medewerker)
Mariëlle Stravens (Administratief medewerker)
Marcel Kocx (Administratief medewerker)
Otto Welp (Administratief medewerker)

Arrondissementsparket Breda

In: **Eveline Smale** (officier van justitie)

Switch: **Ingeborg Prop-de Kievit,** (senior parketsecretaris) van parket Den Bosch
Dianne Trommelen (senior parketsecretaris) van Rechtbank Haarlem
Huibert Donker (Rechercheofficier) van Parket Dordrecht

Arrondissementsparket Maastricht

Uit: **Jacques van Eck**

BVOM

Uit: **Herbert van Laar**
Paul Langeveld.

In: **Leo Maat** (persvoorlichter)
Sandra Hoefsloot (communicatieadviseur)

Arrondissementsparket Haarlem

In: **Malti Lalbiharie** (Allround Administratief Medewerker)
Eck, van A. (plv. OvJ)
Patist, J. (plv. OvJ)

Uit: **Heusden, van J.L.**

Ressortsparket Den Bosch

Switch: **Samantha Lamers** (senior medewerker administratie) naar arrondissementsparket Roermond

Arrondissementsparket Assen

In: **Annemarie Meijers** (parketsecretaris)

Arrondissementsparket Utrecht

In : **Jasper Langedijk** (informatie beveiligingsfunctionaris)
Dina Al Abbasy (stagiaire P&O)
Fatiha Haberrih (administratief medewerker)
Bente Blom (werkervaringplek)

Uit : **Joyce Bleijenberg-Neerhout**

Switch: **R.J.W.G. Janssen** (directeur DVOM-P te Dordrecht)

Arrondissementsparket Alkmaar

Switch : **mr. L.J.A. van Zwieten** (officier van justitie) naar parket Alkmaar.
mw. mr. L.F. Keyser-Ringnalda (officier van justitie 1e kl., tevens teamleider) naar parket Haarlem

Arrondissementsparket Dordrecht

In: **Antine van Nederpelt** (recherche-officier)

Arrondissementsparket Almelo

Uit: **Geo Dam** (officier van Justitie)

Ressortsparket Den Haag

In: **Marianne de Bie** (hoofd bedrijfsvoering)
Leon ten Brink (administratief medewerker)
Jill van Dijk (administratief medewerker)

Uit: **Erika Brinksma**

Arrondissementsparket Leeuwarden

In : **M.B. Geertsma** (managementassistente / stagiaire)
P.F. Hoekstra (officier van justitie)
E. Schrauwen (managementassistente)
M. van de Kamp (teamleider beslag en executie)

Uit: **A.F. Zielinski** (adjunct parketsecretaris)
K.A.M. Oudevrielink (adjunct parketsecretaris)

Switch: **C. Ament** (officier van justitie)
H. Luinstra (senior beleidsmedewerker staf)
W.F. van Elk (internationaal strafrechtelijk jur. Adv.)

Ressortsparket Leeuwarden

In: **E.J. Swart** (administratief juridisch medewerker)

Switch: **J. Dolfing** (plv hoofdadvocaat generaal)

Functioneel Parket

In/switch: **Trudie van Remmen** (administratief medewerker) FP in Den Bosch.
Anita Kroon logistiek (coördinator) FP in Amsterdam .
Harry Kanters (logistiek coördinator) FP in Zwolle.

OMgeslagen

'Dat gooit het hele stelsel overhoop. Het kost veel geld en je maakt de burger blij met een dure dode mus.'
Annemarie Penn-te Strake, hoofdofficier Maastricht, is geen voorstander van lekenrechtspraak.
De Groene Amsterdammer, 27 oktober 2006

'De kans om toegang te krijgen tot dat hoofd van zo'n man, dat was natuurlijk een enorme trigger- hoezeer je je ook blootstelt aan allerlei tegenstrijdige emoties.'
Sytze van der Zee over de seriemoordernaar Willem van Eijk in zijn nieuwe boek, Anatomie van een seriemoordenaar.
HP de Tijd, 17 oktober 2006

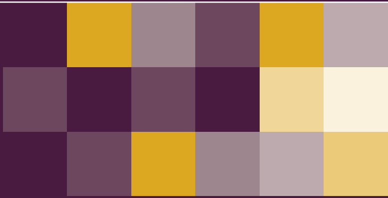
'De opvolgingskwestie is een witte vlek in de Nederlandse criminologie.'
Peter Klerks, lector aan de Nederlandse Politieacademie over de nieuwe generatie criminelen. De oude kopstukken zijn vermoord of zitten vast, de politie heeft slecht zicht op hun sluwe opvolgers.
Elsevier, 4 november 2006

'Het zou kunnen dat er dan mensen moeten aftreden. Het is belangrijk dat rechters en officieren ook een mentaliteitsverandering ondergaan.'
Geert-Jan Knoops, advocaat van Ernst Louwes, over wat er binnen het OM moet gebeuren als zijn cliënt onterecht vastzit.
HP de Tijd, 10 november 2006

'Natuurlijk werkt afschrikking, maar met belonen kunnen ook resultaten worden behaald.'
Belonen van goed gedrag kan een heel effectief middel zijn bij het handhavingsbeleid van de overheid. Dit is een van de conclusies uit een onderzoek van professor Joop van der Pligt, verbonden aan de universiteit van Amsterdam.
Binnenlands Bestuur, 10 november 2006

'Wij kunnen en mogen geen totale immuniteit voor de journalistiek garanderen.'
Harm Brouwer tijdens een bijeenkomst van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren over het tappen van journalisten.
Blauw, 11 november 2006

Samenstelling: Anne Hoeksema

Noodweer

Het regent pijpenstelen en de stormachtige wind maakt het onmogelijk om je paraplu te gebruiken omdat die direct omslaat. Dat is ongeveer het eerste waar de gemiddelde Nederlander aan denkt als het begrip "noodweer" aan de orde wordt gesteld. En dan blijkt maar weer dat wij, die iedere dag met het strafrecht bezig zijn, soms hele andere noties hebben dan de man (of vrouw) uit de straat. Het begrip noodweer associeert een OM'er direct met iets als zelfverdediging.

'Niet strafbaar is hij die een feit begaat, geboden door de noodzakelijke verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding,' zo bepaalt artikel 41 van ons Wetboek van Strafrecht. Op het eerste gezicht lijkt het, dat wie kaatst de bal kan verwachten. Als je zelf tot de aanval overgaat, dan moet je niet raar staan te kijken als een ander daar met geweld op reageert. Op het strafrecht kun je dan, als jou als aanvaller wat aangedaan wordt, niet altijd rekenen. Maar er zijn grenzen aan de zelfverdediging.

Het zal duidelijk zijn dat het doodschieten van iemand die bij de buurman een ruit in slaat, de rechter niet snel tot de conclusie zal brengen dat er een geslaagd beroep op noodweer gedaan kan worden. Voor het overige hangt het sterk van de omstandigheden af, of degene die stelt uit zelfverdediging te hebben gehandeld, straffeloos blijft.

Een aardig voorbeeld van waar de grenzen liggen, is terug te vinden in een arrest van de Hoge Raad van 7 februari 2006, (NJ 2006, 508). In deze Arubaanse zaak is het de verdachte, die zelf de verbale confrontatie zoekt. Hij stormt de porch – welke Nederlands huis heeft zoiets? – van de woning van het slachtoffer op en confronteert hem met niet mis te verstane bewoordingen met zijn onvrede over de door het uiteindelijke slachtoffer uitgebrachte rekening. Mogelijk – het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba laat dat in het midden – slaat het slachtoffer daarop de verdachte. Maar áls er al geslagen is, dan viel het met die klap nogal mee: 'De, veronderstellenderwijs, door het slachtoffer gegeven klap was voorts kennelijk niet erg hard: hooguit is daardoor een oppervlakkige schaafwond dan wel een blauwe plek veroorzaakt.' Nu verder uit niets bleek dat verdachte voor verdere agressie van het slachtoffer moest vrezen, was de na de klap ontstane situatie er geen 'waarvan gezegd kan worden dat deze verdachte noopte tot verdediging van eigen lijf of goed. Van een noodweersituatie was op die grond dan ook geen sprake,' aldus het hof.

De Hoge Raad kan zich in deze benadering vinden. 'Het Hof heeft tot uitdrukking gebracht dat weliswaar van een zodanige aanranding (als bedoeld in artikel 41, JWG) sprake is geweest maar dat deze de verdachte niet noopte tot verdediging van eigen lijf of goed, aangezien de klap van het slachtoffer niet erg hard was en niet aannemelijk is geworden dat de verdachte onder deze omstandigheden moest vrezen voor verdere agressie van het slachtoffer. Dat oordeel geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting, terwijl het evenmin onbegrijpelijk is.' Terugslaan mag van de rechter dus lang niet altijd straffeloos, zo luidt de conclusie!

Jan-Willem Grimbergen,
Advocaat-generaal ressortsparket Arnhem

BELEID EN REGELS

Voor complete teksten, bel de documentatie van het Parket-Generaal, 070-3399813 of 070-3399812.

Geldboete, draagkracht
Hoge Raad 17 oktober 2006, 03200.05 / LJN AY0190

Veroordeeld is voor Opiumfeiten tot een gevangenisstraf van zeven jaar en een geldboete van 100.000,- euro. De eis was tien jaar gevangenisstraf. Klacht betreft de motivering van de geldboete. De motivering houdt ten aanzien van de geldboete in dat de waarde van de twee ingevoerde partijen aanzienlijk was, veel meer dan een kwart van 45.000,-. Rekening is gehouden met de draagkracht van verdachte.
De Hoge Raad overweegt dat het nadere verklaring behoeft waarom volgens het Hof verdachte in staat moet worden geacht de opgelegde geldboete te betalen, in aanmerking genomen dat noch de stukken noch het verhandelde ter terechtzitting omtrent de draagkracht iets inhouden. Vernietiging en terugwijzing (deels). (DH)
(AG Vellinga; geeft in zijn conclusie van 33 pagina's aan waarom de andere zes middelen niet slagen. Over de draagkracht is ter zitting niets onderzocht. Daar was ook geen aanleiding voor, nu geen geldboete werd geëist. Verdachte is lasser en vreemdeling, de partijen drugs zijn in beslag genomen.Een verklaring voor de door het Hof aanzienlijk geachte draagkracht kan dus niet worden gevonden. Dit middel slaagt.)

Schadevergoedingsmaatregel en vervangende hechtenis
Hoge Raad 10 oktober 2006, 03349.05 / LJN AY7397

Veroordeeld is voor oplichting meermalen gepleegd. De Hoge Raad overweegt dat het Hof ten onrechte geen beslissing heeft genomen gelijktijdig met de einduitspraak in de strafzaak, op de vordering benadeelde partij (artt. 335, 361 Sv). Het middel is terecht voorgesteld.
Daarnaast overweegt de Hoge Raad ambtshalve dat schadevergoedingsmaatregelen zijn opgelegd met als vervangende hechtenis - in totaal - 658 dagen. Het Hof heeft miskend dat in geval van samenloop (art. 57 Sr) maximaal één jaar vervangende hechtenis mag worden opgelegd (artt. 60a, 24c.3 Sr)
Vernietiging en terugwijzing (deels). (Am)
(AG Knigge: de benadeelde partij mag de voorkeur geven aan de enkele oplegging van een schadevergoedingsmaatregel en dit aan de rechter kenbaar maken. De rechter kan de vordering dan als ingetrokken beschouwen. Daarvan is in casu uit de uitspraak of het proces-verbaal van de terechtzitting niet gebleken. Zie ook HR NJ 99.246).

Tekst: Angela Kaptein

Zie verder op Omtranet:

- **Smaad door journalist; art. 10 EVRM**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 01901.05 / LJN AX5765
- **Machtiging binnentreden bij uitlevering voorwerpen; art 2 Awbi**
  Hoge Raad 7 november 2006, 02378.05 / LJN AY6927
- **Ontucht minderjarige?: kus op wang en in nek**
  Hoge Raad 7 november 2006, 02299.05 J / LJN AY8880
- **Wet openbare Manifestaties; bevel beëindiging betoging**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 00312.05 / LJN AU6741
- **Oud-studenten zooien: polsen gebroken; art. 328 Sr. Spelexceptie. Pleitnota bewijs?**
  Hoge Raad 31 oktober 2006, 01564+5+6.05 /LJN: AY9178+9+80
- **Getuigen doen oproepen: zwaardere straf**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 00932.06
- **Verkrachting: begrip 'dwingen door feitelijkheden'**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 03209.05 / LJN AY6940
- **Pleegplaats niet bewezen**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02650.05
- **Pleidooi van een uur in één zin in proces-verbaal. Chocola maken van verweren**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 00401.06
- **Belediging politieman: functioneel? Art. 266.2 Sr**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02933.05
- **Uitlokking**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02780.05
- **Tbs met dwangverpleging: verdeeld oordeel deskundigen. Verdachte werkt niet mee**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 03525.05

- **Ontneming: rekening geblokkeerd; pondspondsgewijze verdeling**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02961.05 P / LJN AY7386
- **Niet-ontvankelijk in appel?**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02192.05
- **Uitdrukkelijk onderbouwd standpunt: man heeft het voor het zeggen**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02409.05 / LJN AX9216
- **Verwijzing naar Rechtbank ? Art. 423 Sv**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02443.05 / LJN AY7365
- **Ontvankelijkheid in appel: mededeling aan centrale balie van de griffie**
  Hoge Raad 10 oktober 2006, 02779.05 / LJN AX8680
- **Misslag verbeterd gelezen**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 02456.05 / LJN AY7770
- **Niet uitgewerkt arrest in geval van opgelegde maatregel**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 01700.05
- **Verwijzingsopdracht Hoge Raad miskend**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 02536.05 / LJN AY7773
- **Redelijke termijn bij zeer lang gestrafte**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 00112.06/ /LJN AY7760
- **Benadeelde partij**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 03115.05 / LJN AY7931
- **Mishandeling: aangever komt er ter zitting in beide instanties op terug**
  Hoge Raad 17 oktober 2006, 02715.05
- **Noodweer(exces): grenzen na eerste aanval door slachtoffer**
  Hoge Raad 7 november 2006, 01794.05
- **Verdenking voldoende?; uitdrukkelijk onderbouwd standpunt**
  Hoge Raad 7 november 2006, 02556.05 / LJN AY8901
- **Arrest-uittreksel; volledig arrest volgt zeer snel daarna**
  Hoge Raad 31 oktober 2006, 02335.05
- **Schadevergoedingsmaatregel: hoofd. aansprakelijkheid; 36f Sr**
  Hoge Raad 7 november 2006, 02740.05 / LJN AY8339
- **Verwijderingsbevel station ogv. Algemeen Reglement Vervoer**
  Hoge Raad 7 november 2006, 00325.05 / LJN AU8060

INTERNATIONAAL

Afdeling Internationale Rechtshulp
in Strafzaken (MinJus), tel. 070 - 370 74 68

JURISPRUDENTIE

Drie uitspraken van het Europese Hof van Justitie over de uitleg van het "ne bis in idem beginsel"
uit artikel 54 Schengen Uitvoeringsovereenkomst (SUO).

Artikel 54 SUO:
Een persoon die bij onherroepelijk vonnis door een overeenkomstsluitende partij is berecht, kan door een andere overeenkomstsluitende partij niet worden vervolgd ter zake van dezelfde feiten, op voorwaarde dat ingeval een straf of maatregel is opgelegd, deze reeds is ondergaan of daadwerkelijk ten uitvoer wordt gelegd, dan wel op grond van de wetten van de veroordelende overeenkomstsluitende partij niet meer ten uitvoer gelegd kan worden.

Europese Hof van Justitie,
9 maart 2006, zaak C-436/04
Een Belg wordt in Noorwegen veroordeeld voor de illegale invoer van drugs. Na een deel van zijn straf te ondergaan wordt hij voorwaardelijk in vrijheid gesteld en onder begeleiding naar België gebracht. In België wordt hij vervolgens vervolgd voor de illegale uitvoer van dezelfde drugs. Tijdens deze procedure stelt België vragen aan het Hof over de inhoud van artikel 54 SUO. Het SUO is voor België verbindend sinds 1 mei 1999 en voor Noorwegen sinds 25 maart 2001. De veroordeling in Noorwegen heeft plaatsgevonden voordat het SUO voor Noorwegen in werking was getreden. De eerste vraag die rijst is in hoeverre het SUO in deze zaak van toepassing kan zijn. Het Hof overweegt dat het beginsel van "ne bis in idem" zich pas voordoet zodra de tweede strafrechtelijke procedure wordt ingeleid. De instanties in het land waar deze tweede strafrechtelijke procedure wordt gevoerd, bepalen welke verdragen en wetten van toepassing zijn. Dat het SUO nog niet verbindend was voor Noorwegen tijdens de eerste veroordeling is volgens het Hof aldus niet van belang, artikel 54 SUO is van toepassing op de Belgische procedure. In deze situatie is sprake van een identiek feitencomplex (drugshandel) maar een verschillende juridische kwalificatie (invoer en uitvoer). De tweede vraag is of deze situatie valt onder artikel 54 SUO? Dit artikel spreekt over "dezelfde feiten". Hieruit kan worden afgeleid dat het moet gaan om dezelfde feiten en niet om dezelfde juridische kwalificatie. Een afwijkende juridische kwalificatie mag dus geen belemmering vormen voor toepassing van "ne bis in idem". Daarbij wordt opgemerkt dat het bepalen van de verbondenheid van de materiele feiten (dus of sprake is van "ne bis in idem"), iets is dat de nationale instantie in een juridische procedure moet uitmaken.

Het Europese Hof van Justitie,
28 september 2006, zaak C-150/05
Een Nederlander wordt in Nederland vrijgesproken van invoer van drugs vanuit Italië. In Italië wordt hij vervolgens bij verstek veroordeeld voor uitvoer van dezelfde hoeveelheid drugs. Naar aanleiding van deze veroordeling wordt hij door Italië internationaal gesignaleerd. De Nederlander verzoekt de Italiaanse autoriteiten tevergeefs deze signalering te verwijderen. Als hij hetzelfde bij de Nederlandse autoriteiten doet geven deze aan daartoe niet bevoegd te zijn (artikel 106 SUO). Ingevolge artikel 111 SUO stelt hij in Nederland beroep in tegen de signalering en verzoekt om verwijdering daarvan. Ingevolge artikel 111, lid 2, SUO zijn de Italiaanse autoriteiten aan een dergelijke beslissing gebonden. Gedurende deze procedure verzoekt de rechtbank 's-Hertogenbosch om een prejudiciële beslissing. Ten eerste vraagt de rechtbank zich af welke criteria relevant zijn voor bepaling van "dezelfde feiten" in artikel 54 SUO. Het Hof overweegt als volgt. Ten eerste geldt als relevant criterium de gelijkheid van materiele feiten (en niet de juridische kwalificatie hiervan). Ten tweede geldt dat m.b.t. drugsdelicten niet vereist is dat de hoeveelheid drugs in beide lidstaten precies gelijk is of dat m.b.t. deelneming alle verdachten in de ene lidstaat, ook in de andere lidstaat onderwerp van verdenking zijn. Het is dus mogelijk dat zich een situatie voordoet waarin de feiten in beide lidstaten niet precies gelijk zijn, maar het geheel van feiten wel gezien moet worden als hetzelfde feit in de zin van artikel 54 SUO. Ten derde geldt dat invoer en uitvoer van dezelfde verdovende middelen waarvoor in verschillende lidstaten vervolging is ingesteld, beschouwd moet worden als hetzelfde feit in de zin van artikel 54 SUO. Ten tweede vraagt de rechtbank zich af of sprake is van berechting in de zin artikel 54 SUO wanneer het gaat om een uitspraak waarbij de verdachte is vrijgesproken omdat het feit niet is bewezen? Het Hof overweegt dat dit het geval is. Weliswaar spreekt artikel 54 SUO niet over de inhoud van het onherroepelijke vonnis. Echter wanneer artikel 54 SUO niet zou gelden voor een onherroepelijk geworden vrijspraak omdat het feit niet is bewezen, zou dit tot gevolg hebben dat het recht van vrij verkeer in gevaar wordt gebracht. Tevens zou dit afbreuk doen aan de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen.

Europese Hof van Justitie,
28 september 2006, zaak C-467/04
Iemand wordt in Portugal definitief vrijgesproken wegens verjaring van het strafbare feit. De vraag rijst in Spanje of het artikel 54 SUO ertoe leidt dat deze persoon aldaar niet meer kan worden vervolgd voor dat feit, ondanks dat naar Spaans recht geen sprake is van verjaring. Het Hof overweegt dat de nationale wetgeving van de lidstaten inzake verjaringstermijnen weliswaar niet onderling is aangepast of geharmoniseerd, maar dat ook nergens staat aangegeven dat artikel 54 SUO hiervan afhankelijk is gesteld. Artikel 54 SUO impliceert dat lidstaten wederzijds vertrouwen hebben elkaars nationale strafrechtssystemen en zij toepassing in hun eigen land van het strafrecht uit een andere lidstaten aanvaarden, ook indien toepassing van het eigen strafrecht tot een andere oplossing zou leiden. Het Hof overweegt dat artikel 54 SUO van toepassing is op een rechterlijke beslissing waarin iemand definitief wordt vrijgesproken vanwege verjaring van het strafbare feit. Het hof merkt daarbij op dat anderen (medeverdachten) dan die genoemd in het onherroepelijke vonnis, geen beroep kunnen doen op die vrijspraak in het kader van artikel 54 SUO.

Tekst: Linda Bregman

VERKEER

Bureau Verkeershandhaving OM.
Voor complete teksten, bel 0346-333310

Verwijderingsbevel van station voor 14 dagen o.g.v. Algemeen Reglement Vervoer (ARV) in relatie tot art. 184 Sr.
Hoge Raad 7 november 2006 nr. 00325/05; LJN: AU8060

De tenlastelegging in deze zaak luidt:
dat zij op 17 november 2003 te Amsterdam opzettelijk niet heeft voldaan aan een krachtens artikel 7 van het Algemeen Reglement Vervoer gegeven bevel, inhoudende - zakelijk weergegeven - zich te verwijderen uit het gehele stationsgebouw van het Centraal Station Amsterdam, inclusief de perrons, trappen en liften en zich daar gedurende veertien dagen met ingang van 8 november 2003 te 00.01 uur niet op te houden, welk bevel op 31 oktober 2003 was gegeven door het Hoofd van de Dienst Spoorwegpolitie van het Korps Landelijke Politie Diensten, welke krachtens wettelijk voorschrift voortdurend of tijdelijk met enige openbare dienst is belast, en welk bevel door R.J.S. P., opsporingsambtenaar van het Korps Landelijke Politie Diensten, Dienst Spoorwegpolitie, op 10 november 2003, aan haar, verdachte, was uitgereikt, immers bevond zij, verdachte, zich op 17 november 2003 omstreeks 14.40 uur, op perron 4A van het Amsterdam Centraal Station, zulks terwijl bovenvermeld bevel aan haar, verdachte, was gegeven.

In het zeer uitvoerig arrest met vele verwijzingen naar wisselende wetgevingen (genoemd Reglement, de Spoorwegwet 1875, de Wet Personenvervoer 2000 en het Besluit personenvervoer 2000) oordeelt de Hoge Raad, dat de tenlastelegging niet anders kan worden verstaan dan als tot uitdrukking brengend dat het Hoofd van de Dienst Spoorwegpolitie krachtens wettelijk voorschrift voortdurend of tijdelijk was belast met de "openbare dienst", in verband waarvan de onderhavige (verwijderings-)bevelen konden worden gegeven. Een dergelijk voorschrift is evenwel, anders dan het hof meende, naar het oordeel van de HR, niet voorhanden. Ook al zou moeten worden aangenomen dat art. 7 ARV voldoende grondslag biedt om "bevelen" als waarvan hier sprake is te geven, en voorts dat zodanige aan de "spoorweg" gegeven bevoegdheid zich zou lenen voor mandatering, dan brengt de omstandigheid dat de Stationsmanager van het station Amsterdam Centraal die bevoegdheid heeft gemandateerd (schrijven van 16 april 2003, kenmerk F/SV/et/02104795) aan een ambtenaar van de spoorwegpolitie niet mee dat laatstgenoemde, zoals is tenlastelegd, " krachtens wettelijk voorschrift" is belast met de openbare dienst in verband waarvan de bevelen zijn gegeven.
De conclusie van de procureur-generaal bij de HR bevat evenzeer uitgebreide argumentatie en overwegingen die zeer lezenswaard zijn waaronder ... er moet een relatie zijn tussen het wettelijk voorschrift waarop het bevel berust, en de taak van de ambtenaar. De bevelsbevoegdheid moet de ambtenaar zijn toegekend ter uitvoering van zijn opsporingstaak dan wel toezichthoudende taak.... (ingevolge art. 7, lid 1 ARV:) de aanwijzingen moeten direct of indirect afkomstig zijn van de directie van de Nederlandse Spoorwegen als de voor die aanwijzingen verantwoordelijke instantie. Van toekenning van bevelsbevoegdheden aan opsporingsambtenaren of toezichthoudende ambtenaren ten behoeve van hun wettelijke taak is derhalve geen sprake... aan dat gegeven verandert niets doordat de bevoegdheid om aanwijzingen te geven in dit geval is gemandateerd aan bepaalde opsporingsambtenaren. Die bevoegdheid had ook gemandateerd kunnen worden aan een particuliere beveiligingsorganisatie of aan de directeur van de plaatselijke VVV. Het hof ging er kennelijk, volgens de PG, van uit dat het gegeven mandaat een voldoende grondslag biedt om de gegeven aanwijzing onder het bereik van art. 184 Sr. te brengen. Dat oordeel berust naar de mening van de PG op een onjuiste rechtsopvatting. Volgt vernietiging van de uitspraak van het hof, verklaart niet bewezen hetgeen aan verdachte is tenlastegelegd en spreekt haar daarvan vrij.

"Uitwijken" (met twee wielen) op de vluchtstrook
Gerechtshof Leeuwarden 7 november 2006 WAHV 06/00846

Betrokkene stelt dat zij in een file stond en even naar rechts, naar de vluchtstrook, is uitgeweken om te kijken wat er aan de hand was. Daarbij heeft zij met haar auto met twee wielen op de vluchtstrook gestaan. Zij heeft niet over de vluchtstrook gereden, zoals een aantal ander weggebruikers. Zij vindt dat zij voor haar nieuwsgierigheid te zwaar is gestraft. Het hof is van oordeel dat het beroep van betrokkene berust op de opvatting dat slechts het berijden van de vluchtstrook onder het verbod van art. 43, derde lid, RVV90 valt. Deze opvatting vindt naar het oordeel van het hof geen steun in het recht. De tekst van genoemd artikel en de toelichting daarop geven evenmin steun aan de veronderstelling dat de gedraging eerst kan worden vastgesteld indien het gehele voertuig zich op de vluchtstrook bevindt. Nu de betrokkene heeft erkend dat zij met haar voertuig met twee wielen op de vluchtstrook heeft gestaan, stelt het hof vast dat de gedraging is verricht. Volgt bevestiging van de beslissing van de kantonrechter tot ongegrondverklaring van het beroep.

Tekst: Koos Spee

Zie verder op OMtranet:

- **Onvoldoende zicht door de zijruit(en)**
  Gerechtshof Leeuwarden 7 november 2006 WAHV 06/00715
- **Reële mogelijkheid tot staandehouding**
  Gerechtshof Leeuwarden 1 november 2006 WAHV 06/00354
- **Verzet tegen dwangbevel**
  Gerechtshof Leeuwarden 1 november 2006, WAHV 06/00420
- **Aanmerkelijke onvoorzichtigheid en onoplettendheid**
  Hoge Raad 17 oktober 2006 nr. 02663/05
- **Aanmerkelijk onvoorzichtig en onoplettend rijden, beginnend vrachtwagenchauffeur botst op file**
  Rechtbank Zutphen 10 februari 2006, nr. 06/500589-05; VR 2006, 119

ACHTEROM

OM Wuppies veroveren het noorden!

Op 8 november werd het Veiligheidshuis Regio Helmond geopend door v.l.n.r. fungerend hoofdofficier mevrouw Ekelmans, burgemeester van Helmond de heer Jacobs en plv. korpschef van politie Brabant Zuid-Oost de heer Schalken. De radars van de organisaties draaien in elkaar en met een druk op de knop wordt het logo van het Veiligheidshuis Regio Helmond zichtbaar.

Ben Hendriks (hoofdovj.) en Albert Hazelhoff (plv. hoofdovj.) van parket Almelo beiden met hun Abraham. Ze zijn bijna tegelijk 50 geworden (resp. 26 en 27 oktober jl.).

Op 7 november 2006 vond de jaarlijkse Multi Culti Lunch van de administratie van het ressortsparket Den Haag plaats. Alle medewerkers van de administratie verzorgden een lunchgerecht en deze gerechten werden gezamenlijk genuttigd. v.l.n.r: Nick Zoet, Miranda Kaffa, Sarita Bisoen, Elian van der Zijden, Richard Verschelden, Thera Ghica en Eddie van Staalduinen.

Op parket Zutphen neemt kamer B.29 op geheel eigen wijze afscheid van communicatieadviseur/persvoorlichter Barbara van Heerde, die Zutphen voor Almelo heeft ingeruild.

Niet alleen sterren dansen op het ijs! Saskia Selderijk van de unit zwacri parket Breda 'danst' onder toeziend oog van Rob Jacobs en Tom Hendriks de sterren van het ijs.

Medewerkers van het Functioneel Parket zijn druk aan het hakken om mooie kunstwerken te maken tijdens een workshop beeldhouwen op het parketuitje van 10 november.

Samenstelling: Anne Hoeksema